

Inside-T Ţeppekava

Põlvkondade vaheline teadmiste jagamine kestliku turismi arenguks maapiirkondades

Erasmus+ 2019-1-PT01-KA202-061451

PROJEKTI AKRONÜÜM	INSIDE-T
KUUPÄEV	25.06.2020
AUTOR	TIMIȘOARA POLÜTEHNILINE ÜLIKOOL AIDLEARN, CONSULTORIA EM RECURSOS HUMANOS
KAASAUTORID	BIOSPHERE PORTUGAL, CONFEDERAÇÃO DO TURISMO DE PORTUGAL, WESTBIC, KARUSKOSE OÜ
VÄLJAANNE	O1
SAADAVUS	AVALIK

BIOSPHERE
Portugal

CTP CONFEDERAÇÃO DO
TURISMO DE PORTUGAL

n

Universitatea
Politehnica
Timisoara

Euroopa Komisjoni toetus selle väljaande koostamiseks ei hõlma kinnitust selle sisule. Sisu kajastab ainult autorite seisukohti, ja komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe võimaliku kasutamise eest.

See väljaanne on litsenseeritud vastavalt Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

Sisukord

Joonised & Tabelid	3
Kokkuvõte	
1. Sissejuhatus	5
1.1 Taust	5
1.2 Motivatsioon.....	5
1.3 Õppekava väljatöötamise metoodika	5
2. Kirjanduse ülevaade	7
2.1 Turism & kestlik turism	7
2.1.1 Turism	7
2.1.2 Kestlik turism	7
2.1.3 Turismi mõju kestlikule arengule.....	9
2.1.4 Maaturism. Maapiirkondade roll turismi arendamises	10
2.2 Ettevõtlus maapiirkondades	13
2.2.1 Ettevõtlus ja maaettevõtlus.....	13
2.2.2 Maaettevõtjate väljakutsed.....	16
2.3 Põlvkondade vaheline õppimine ja ettevõtjate koolitus	16
2.4 Järeldused.....	18
3. Uuringu aruanne.....	20
4. Õpieesmärgid	22
5. Metoodiline lähenemine	23
6. Kursuse struktuur	28
7. Õpetamise ja õppimise tegevused.....	30
8. Teadmussiire	36
Kirjandus.....	Erro! Marcador não definido.
Lisa 1 – Inglise keelne küsitus	44

Joonised & Tabelid

Joonis 1 Siseturismi tarbimine OECD maades (tourismiliikide järgi) - 2018	7
joonis 2 Kestliku turismi kontseptsiooni arengu kronoloogia	8
joonis 3 Keskonnaalane jätkusuutlikkus kestliku arengu eesmärkides Agenda 2030	10
joonis 4 Turismi kestliku arengu mudel (Allikas: Moseñe, Patiño (2011), Maaturism: kestlik alternatiiv).13	
joonis 5 Inside-T segaõppoviis.....	27
Tabel 1 Inside-T Course ajakava	26

Kokkuvõte

Inside-T õppekava on metoodiline dokument, mis suunab projekti tegevusi ja toetab peamiste väljundite väljatöötamist. COVID-19 pandeemia kontekstis on õppekava veelgi asjakohasem ja olulisem säastva turismi arendamiseks maapiirkondades viisil, mis edendab põlvkondadevahelist solidaarsust ja teadmiste jagamist. Inside-T õppekava sisaldab sissejuhatust, mis jätkab projekti põhiideid, millele järgneb ulatuslik kirjanduse ülevaade turismist ja säastvast turismist, ettevõtlusest maapiirkondades ning põlvkondadevahelisest õppest ja ettevõtlusõppest. Dokumendi metoodiline osa, mis pöhineb riikidevahelise küsiltluse tulemustel ja juhindub õpieesmärkidest, sisaldab uudset õppekavalist lähenemist, kuidas arendada säastvat turismi maapiirkondades põlvkondadevahelise õppimise vaatenurgast. Uute info- ja kommunikatsionitehnoloogiate loomingulist ja töhusat kasutamist soodustav õppekava on tõeliselt asjakohane ka noortele töötutele, aidates neil luua uusi ettevõtteid ja kohaneda praeguste pandeemialludega. Maapiirkondade turism, mida on tugevalt tabanud sulgemine, majanduslik kokkuvarisemine ja sotsiaalne distantseerumine, peab leidma uusi viise, kuidas end uesti leiutada. Loodame, et Inside-T õppekava aitab selles protsessis kaasa aidata ning pakub uusi lahendusi ja vaatenurki.

1. Sissejuhatus

Inside-T õppekava on metoodiline dokument, mis raamistab ja suunab projekti järgmiste väljundite väljatöötamist: Inside-T projekti parimad multimeediatavad (O2), kursus (O3), E-tööriistad (O4) ja platvorm (O5).

Õppekava põhines põlvkondadevahelise õppimise, turismi jätkusuutlikkuse ja maapiirkondade riikidevahelisel uurimistööl ning noorte töötute väljakutsete väljaselgitamisel oma töökoha loomisel. Seotud probleemide parem mõistmine saavutati läbi viidud kirjanduse ülevaate kaudu, mis võimaldas tuvastada ja integreerida kasulikke sisendeid projekti paremaks arendamiseks.

1.1 Taust

Suur osa Euroopa territooriumist on maapiirkonnad ja nendes kohtades elab endiselt umbes 30% kontinendi elanikkonnast. Maapiirkonnad, eriti äärealadel, seisavad endiselt silmitsi erinevate majanduslike ja demograafiliste väljakutsetega. Vananemine ja ränne on tösised probleemid, mis põhjustavad äriringkondade tegevuskeskkonna halvenemist. Tööjõupuudus (kvantitatiivne ja kvalitatiivne) võib investeeringuid pärssida. Uued kohalikud ettevõtted, mida edendavad noored töötud täiskasvanud, eelistatavalta naised, kes kasutavad ära esivanemate ja traditsiooniliste tegevuste pärandit, lisavad turundusinnovatsiooni ja kasutavad uusi tehnoloogiaid, võivad mõnel juhul olla probleemile potentsiaalsed lahendused. sobivate kohalike töövõimaluste nappusest.

1.2 Motivatsioon

INSIDE-T teeb ettepaneku edendada noorte täiskasvanute ja töötute naiste põlvkondadevahelist õppimist ja kutseoskuste arendamist, parandada turismi sotsiaalset jätkusuutlikkust madala asustustihedusega piirkondades (maapiirkondades). Sellega kooskõlas soovib INSIDE-T murda negatiivsed sotsiaalsed ja majanduslikud veendumused hõreda asustusega maapiirkondade tuleviku kohta.

1.3 Metoodika õppekava arenduseks

Õppekavaarenduse lähenemine põhines L.D. Finki teoria integreeritud kursuse kavandamise kohta. Õppekava peab olema kolmeosaline, keskendudes: õpieesmärkidele, hindamistegevusele (sobivate vahenditega) ja õppetegevusele. Teiseks peaks õppekava integreerima need elemendid kahel põhitasandil: funktsionaalsel ja kronoloogilisel tasandil, võttes arvesse põlvkondadevaheliste ettevõtlusprojektidega seotud situatsioonitegureid. Lõpuks peaks õppekavaarendus soodustama aktiivset õppeprotsessi, sealhulgas teabe ja ideede saamist, peegeldavat dialoogi ja kogemusi.

Need erinevad aspektid olid järjekindlalt põimitud koolituse läbiviimise viisidesse, sealhulgas segatüüpi, mille paindlikkus võimaldab jõuda suurema hulga potentsiaalsele õppijateni, võttes arvesse nende vajadusi, eelistusi ja motiive.

Seejärel inspireeris L. Võgotski sotsiaalkultuuriteooria lähenemisviis meid välja pakkuma õppekavaraamistikku, mis julgustab sotsiaalset õppimist, projektipõhist koostöötegevust, mentorlust ja nii võrguvälise kui ka veebipõhise õppetegevust. Õppekava ühendab loominguliselt õpieesmärgid, koolituse läbiviimise viisid, teabe e-õppeteplatvormi, õppetegevuse ja kursuse struktuuri kohta. Kursuse struktuur sisaldab lisateavet iga kursuse mooduli kohta. Õppekava koostamisel on peetud silmas õppimise paindlikkust, ligipääsetavust ja integratsiooni.

Metodoloogilisest vaatenurgast on õppekavas järgmine:

- sotsiaalse jätkusuutlikkuse keerukus maapiirkondades.
- Põlvkondadevahelise õppimise praktikate rakendamisest maapiirkondades saadav kasu, mis suunab noori töötuid looma ettevõtteid, mis säilitavad kohalikku kultuuri, ühendades selle innovatsiooniga ja tagades seeläbi parema turismipakkumise.
- kuidas kursus on kohandatud territooriumide ja noorte täiskasvanute vajadustele.
- lähenemine võrgustike loomise võimalustele, mis võivad tekkida mis tahes ärialgatustest.

2. Kirjanduse ülevaade

2.1 Turism & kestlik turism

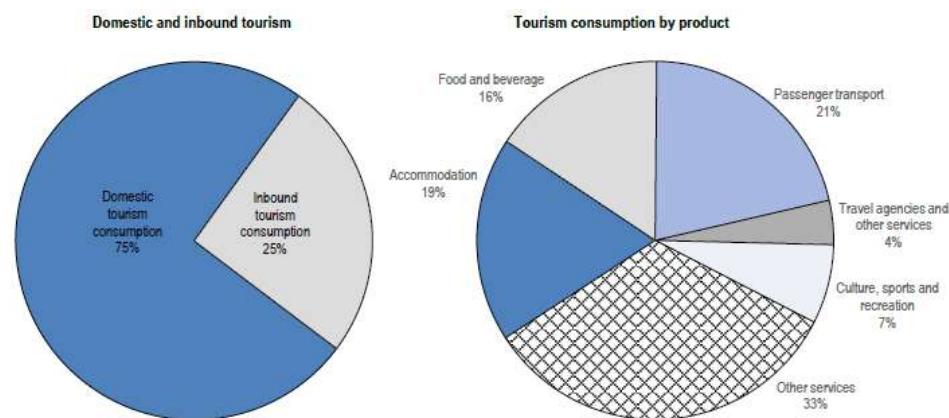
2.1.1 Turism

Turism on sotsiaalne tegevus, mis hõlmab üksikisikut või gruppi, kes plaanib vaba aja veetmise, äritegevuse või muude vajaduste rahuldamise eesmärgil reisida ja viibida mõistlikult lühikest aega väljaspool oma tavakeskkonda. Turism on muutunud populaarseks ülemaailmseks tegevuseks. See toob suuri sissetulekuid kaupade ja teenuste eest tasumisel ning loob võimalusi tööhõiveks turismiga seotud teenindussektorites (UNWTO, 2010).

Turismitööstus on pärast II maailmasõda oluliselt laienenud ning lähenemised turismitööstusele ja säastvale turismile on ajaloo jooksul olnud erinevad.

Kuigi turismitööstus kiirendas kasvu 1980. aastatel, ei seostatud säastvat arengut defineerivates dokumentides turismi arengut säastva arenguga. Seega ei mainita "Brundtlandi aruandes" üldse turismi, samas kui "Agenda 21" viidati turismitööstusele. Mõiste "säästev turism" ilmus 1990. aastate alguses, seda propageerisid turismitööstuse akadeemikud, eksperdid ja organisatsioonid, kes olid teadlikud turismitööstuse mõjudest keskkonnale, majanduskasvule ja sotsiaalsele arengule (Weaver, 2006). .

„Säästeva turismi” eelkäija oli „rohelise turismi” kontseptsioon, mis keskendus rohkem keskkonnaprobleemidele, kuid ei sisaldanud sotsiaalseid ja majanduslikke komponente. Alates 1990. aastate algusest on mõistet „säästev turism” kasutatud sagedamini, mis „teadvustab vastuvõtva kogukonna tähtsust, personali kohtlemise viisi ja soovi maksimeerida turismist vastuvõtva kogukonna jaks saadavat majanduslikku kasu”. Swarbrooke, 1999).

Source: OECD Tourism Statistics (Database).

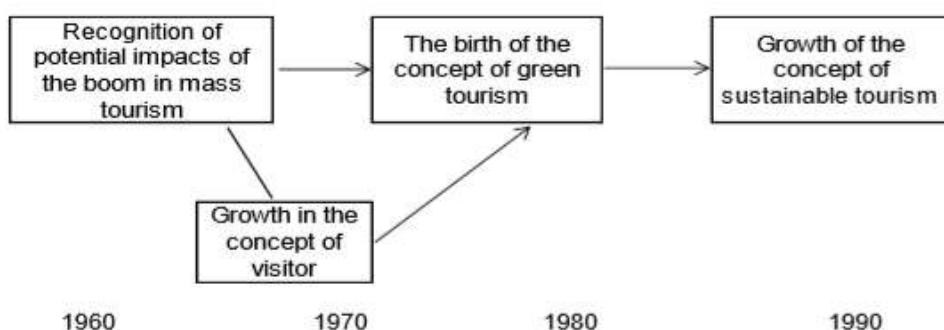
Joonis 1 Turismi käive mõnedes OECD maades - 2018

2.1.2 Kestlik turism

"Säästev turism on turism, mis võtab täielikult arvesse selle praegusi ja tulevasi majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid, rahuldades külalistajate, tööstuse, keskkonna ja vastuvõtvate kogukondade vajadusi" (ÜRO – Maailma Turismiorganisatsioon UNWTO, 2005).

- Kasutab optimaalselt keskkonnaressursse, säilitades olulisi ökoloogilisi protsesse ning aidates säilitada loodusvarasid ja elurikkust.
- Austab vastuvõtvate kogukondade sotsiaal-kultuurilist autentsust, säilitab kultuuripärandit ja traditsioonilisi väärtsusi ning aitab kaasa kultuuridevahelisele mõistmissele ja sallivusele.
- Tagab elujõulise, pikajalise majandustegevuse, pakub kõigile sidusrühmadele õiglaselt jaotatud sotsiaal-majanduslikke hüvesid, tagab stabiilse tööhõive, sissetulekuvõimalused ja sotsiaalteenenused vastuvõtvatele kogukondadele ning vähendab vaesust" (UNEP & WTO, 2005).

Säästev turism on turism, mis on majanduslikult elujõuline, kuid ei hävita ressursse, millest turismi tulevik sõltub, eelkõige füüsilist keskkonda ja vastuvõtva majanduse sotsiaalset struktuuri (Swarbrooke, 1999)..

Source: Swarbrooke, 1999, p. 8

Joonis 2 Kestliku turismi kontseptsiooni muutumine ajas

2017. aasta kuulutati rahvusvaheliseks säästva turismi aastaks, mille eesmärk on tõsta kõigi sidusrühmade (sh turistide) teadlikkust säästva turismi arengu positiivsetest mõjudest ning selle panusest 2030. aasta tegevuskavasse ja säästva arengu eesmärkidesse. ÜRO – Maailma Turismiorganisatsioon UNWTO, 2016).

Seega on UNWTO (2016) välja töötanud tegevuskava: säästva turismi arengut edendavate tegevuste kogum, neid ellu viivate sidusrühmade valik; ja see kirjeldas aruandeid, milles tegevusi tutvustatakse. Tegevused jagunesid nelja rühma:

- 1) propageerimine ja teadlikkuse töstmine, mille eesmärk on tõsta sidusrühmade ja turistide teadlikkust säästva turismi arengu positiivsetest mõjudest, korraldades erinevaid üritusi, nagu konverentsid, meediareklaamid, konkursid ja näitused.
- 2) „Teadmiste loomine ja levitamine“, mille eesmärk on suurendada sidusrühmade teadmisi säästva turismi arengu positiivsetest mõjudest uuringute läbiviimise, juhiste andmise, publikatsioonide avaldamise, säästva turismi näitajate mõõtmise edendamise ning turismi ja turismialase koostöö soodustamise kaudu. tööstusharud.
- 3) „poliitika kujundamine“, mille eesmärk on seada prioriteediks ja edendada säästvat arengut oluliselt mõjutavat turismipoliitikat.
- 4) suutlikkuse suurendamine ja haridus, mille eesmärk on toetada ja edendada haridustegevust, mis puudutab säästvat turismi arengut ning hõlmab 2030. aasta tegevuskava põhimõtteid erinevate töötubade, koolituste ja/või praeguste haridusprogrammide muutmise kaudu (UNWTO, 2016).

2.1.3 Turismi mõju kestlikule arengule

WTTC aruande kohaselt oli 2018. aastal "maailma turismitööstuse otsene panus SKT-sse 2750,7 miljardit USA dollarit (ehk 3,2% SKTst), samas kui kogupanus oli 8811,0 miljardit USA dollarit (10,4% SKTst). 2018. aastal toetas turismitööstus otseselt 122 891 000 töökohta (3,8% kogu tööhõivest), samas kui kogupanus hõivesse, sealhulgas kaudselt toetatud töökohad, oli 318 811 000 töökohta (10% kogu tööhõivest). Külastajate eksport moodustas 1643,2 miljardit USA dollarit (6,5% koguekspondist), investeeringud aga 940,9 miljardit USA dollarit (4,4% koguinvesteeringutest)" (WTTC, 2019).

Tulevikuprognosid ennustavad edasist kasvu kõigis segmentides. Eelnimetatud arvud näitavad turismitööstuse tohutut tähtsust maailmamajandusele, eriti selle kaudset mõju, mis oli 2018. aastal 3,0 korda suurem kui selle otsene mõju. See vaid kinnitab turismi tugevat seotust ja vastastikust sõltuvust teiste majandusharudega.

2013. aastal lõi Euroopa Komisjon Euroopa turismiindikaatorite süsteemi (ETIS), mis on töhus juhtimisvahend säastva turismi jälgimiseks ja mõõtmiseks teatud sihtkohas. ETISe tööriistikomplekt on seitsmeastmeline süsteem, mis pakub jätkusuutlikkuse mõõtmise protsessi. Seitse sammu on järgmised: „(1) huvirühmade teadlikkuse tööstmine, (2) sihtkoha profili loomine, (3) kõigist asjakohastest esindajatest koosneva sidusrühmade töörühma moodustamine, (4) rollide ja kohustuste kindlaksmääramine, (5) andmete kogumine, (6) tulemuste analüüs ja (7) strateegia määratlemine ning pideva arengu ja pideva täiustamise võimaldamine“ (Euroopa Komisjon, 2016).

2015. aasta oli ülemaailmse arengu verstapost, kuna valitsused võtsid vastu säastva arengu tegevuskava aastani 2030 koos säastva arengu eesmärkidega (SDG). Julge tegevuskava sätestab ülemaailmse raamistiku äärmise vaesuse lõpetamiseks, ebavõrdsuse ja ebaõigluse vastu võitlemiseks ning kliimamuutuste parandamiseks aastani 2030. Turismil on potentsiaal aidata otseselt või kaudselt kaasa kõigi eesmärkide saavutamisele. Eelkõige on see võetud eesmärkidena 8., 12. ja 14. eesmärkide hulka, mis käsitlevad vastavalt kaasavat ja jätkusuutlikku majanduskasvu, säastvat tarbimist ja tootmist (SCP) ning ookeanide ja mereressursside säastvat kasutamist..

- 8. eesmärk – edendada püsивat, kaasavat ja jätkusuutlikku majanduskasvu, täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärsel tööd kõigile. Turism on üks ülemaailmse majanduskasvu liikumapanevaid jõude ja annab praegu maailmas ühe töökoha 11-st. Turismisektoris inimväärsetele töövõimalustele juurdepääsu võimaldamisega võib ühiskond, eriti noored ja naised, kasu saada parematest oskustest ja professionaalsest arengust. Sektori panust töökohtade loomisesse tunnustatakse eesmärgis 8.9: „Kaasake 2030. aastaks välja ja rakendage poliitikad säastva turismi edendamiseks, mis loob töökohti ning edendab kohalikku kultuuri ja tooteid“.
- 12. eesmärk – tagada säastvad tarbimis- ja tootmismustrid, mis kiirendavad üleilmset üleminekut jätkusuutlikkuse suunas. Turismisektoril, mis võtab kasutusele säastva tarbimise ja tootmise (SCP) tava, võib olla oluline roll ülemaailmse jätkusuutlikkuse suunas liikumise kiirendamisel. Selle saavutamiseks, nagu on seatud eesmärgi 12 eesmärgis 12.b, on hädavajalik "välja töötada ja rakendada vahendid säastva arengu mõju jälgimiseks säastvale turismile, mis loob töökohti, edendab kohalikku kultuuri ja tooteid". Säastva tarbimis- ja tootmismudelite programme 10-aastase raamistiku (10YFP) säastva turismi programmi (STP) eesmärk on arendada selliseid säastva tarbimise ja tootmise tavasid, sealhulgas ressursitõhusaid algatusi, mille tulemuseks on paremad majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased tulemused.
- 14. eesmärk – säilitada ja säastvalt kasutada ookeane, meresid ja mereressursse säastva arengu eesmärgil. Ranniku- ja mereturism, turismi suurimat segmendid, eriti väikeste saarte arenguriikide (SIDS) jaoks, toetuvad tervetele mereökosüsteemidele. Turismiarendus peab olema

osa integreeritud rannikuvööndi majandamisest, et aidata säilitada ja säilitada habrasid mereökosüsteeme ning toimida meremajanduse edendamise vahendina kooskõlas eesmärgiga 14.7: „2030. aastaks suurendage SIDSi ja vähimarenenud riikide majanduslikku kasu alates mereressursside säastev kasutamine, sealhulgas kalanduse, vesiviljeluse ja turismi säastva majandamise kaudu.

Joonis 3 Keskonnaalane jätkusuutlikkus kestliku arengu eesmärkides Agenda 2030

2.1.4 Maaturism. Maapiirkondade roll turismi arengus

Euroopa Nõukogu (nagu viitab Demonja & Ružić, 2010) määratleb maaturismi kui turismi, mis hõlmab kõiki turismitegevusi maapiirkondades ja mille põhitunnusteks on vaikne keskkond, müra puudumine, säilinud loodus, kohapeal toodetud mahetoit, suhtlemine võõrustajatega ning tutvumine kohalike inimeste ja nende tavadega.

Maaturism paikneb madala asustustihedusega maapiirkondades (alla 10 000 elanikku asula kohta), lagendikutel, väikeasulatel ning on tihedalt seotud põllumajandusega. See on tugevalt seotud looduse, looduspärandi, traditsiooniliste ühiskondade ja traditsiooniliste tavade kasvatamisega. Maaturismi traditsiooniline iseloom kaasab kohalikud pered ja elanikud selle aeglasesse ja orgaanilisse kasvu, et tagada jätkusuutlik areng. Maaturism peaks alati olema jätkusuutlik, et säilitada loodusvarade kasutust, säilitada maapiirkondade ehtsust ja võimaldada arengut pikemas perspektiivis (OECD, 1994).

Kõige levinumad turismitegevused maapiirkondades on matkamine, mägironimine, jalgratta-/mägirattasõit, loodusega tutvumine, rafting, seiklusparkide külastamine, kalapüük, jahindus, traditsiooniliste kommete kogemine ning kultuuriliste ja ajalooliste vaatamisvärsuste külastamine (OECD, 1994).

Demonja & Ružić (2010) järgi ilmneb maaturism erinevates vormides, millest agroturism toimub peretaludes, ja muid vorme väljaspool peretalusid.

Maaturismi erivorm on agroturism, mis toimub peretaludes või nn maamajapidamistes. Peretaludes on põhitegevuseks pöllumajandus (juurvilja-/puuviljakasvatus, veisekasvatus, mesindus, viinamarjakasvatus), kõrvaltegevusalaks on turismiteenuste osutamine (majutus, toidu valmistamine). Peretalu turismiteenusteks võivad olla toidu valmistamine ja/või majutusteenused. (Demonja & Ružić, 2010).

Maamajapidamistes toimuvate tegevuste põhjal hõlmab agroturism järgmisi taluturismi liike:

- Taluturism pakub turistidele tegevust taludes. See hõlmab tegevusi, mida tavaliselt tehakse taludes ja mis võivad turistidele huvi pakkuda, näiteks: ratsutamine, traktoriga sõitmine ja farmiekskursioonid.
- Talupuhkus pakub taluturismi koos turistide peatumisvõimalusega, kus tavaliselt muudetakse osa taluhoonetest majutusasutusteks. See esineb tavaliselt B&B tüüpi majutusena ning hõlmab ka turismitegevust talus ja laiemalt.
- Tulumajutus sarnaneb talupuhkusele, ainult turistid on rohkem kaasatud võõrustajate igapäevaellu ja nende töösse, milles turistidel on võimalus osaleda kariloomade söötmises, külvis, saagikoristuses. Seda tüüpi agroturismi puhul on turistide ja võõrustajate vaheline suhe rohkem väljendunud ja süvenenud, nii saavad turistid end rohkem samastada maaelu ja traditsioonidega (Loverseed H., 2007).

Lisaks agroturismile eristavad Demonja & Ružić (2010) ka teisi turismiliike, mis põhinevad enamasti turismitegevusel maapiirkondades.:

- Elamuturism on maal puhkuse veetmise vorm nädalavahetuse suvilates, mille omanikud elavad suuremates linnades. Neid suvilaid saab rentida ka turistidele, mis kujutavad endast potentsiaali piirkonna maaturismi arendamiseks.
- Koduturismi seostatakse nende inimeste päritoluga, kes on maalt lahkinud ja suurematesse linnadesse kolinud, kuid siiski puhkavad kodumaal ning kasutavad turismiteenuseid nagu söömine kohalikes restoranides ja osalemine erinevatel üritustel/tegevustel. Spordi- ja puhketurism maapiirkondades põhineb eeskõige sportlikel tegevustel nagu matkamine, jalgrattasõit, suusatamine, ratsutamine, pallimängud spetsiaalselt rajatud mänguväljakutel ja kalapüük. Kuna sportlik reisimine on tavalline nähtus, on organiseeritud sporditegevus suurepärane täiendus turismipakkumise suurendamiseks maapiirkondades.
- Seiklusterism on turismi eriliik, mis põhineb puhkamisel, kus on palju riske, põnevust ja adrenaliini. See hõlmab tavaliselt kaljuroni, matkamist, mägirattasõitu, raftingut ja paraplaaniga sõitmist. Seda tüüpi turism nõub füüslist ja vaimset kvalifikatsiooni. Seikluspargid kujutavad endast seiklusterismi kergemat varianti, mis koosneb rohkest "adrenaliini" tegevustest volitatud personali järelevalve all ja on möeldud keskmise füüsilise olekuga turistidele.
- Terviseturism on tihedalt seotud termaalveeallikate, ravimude ning mägi- ja metsadega, eesmärgiga parandada turistide tervist ja leevedada stressi. Turismitooted ja -teenused korraldatakse tavaliselt kuuroortides ja meditsiinitöötajate järelevalve all.
- Kultuuriturism on turismiliik, mille peamiseks liikumapanevaks jõuks on reisimine kultuurimälestiste, ajaloopärandi, muuseumide, galeriide ja kultuurisündmuste külastamiseks. Kuna kultuur on selle turismiliigi arendamise üks peamisi eeldusi, on maapiirkonna turismipiirkondades väga oluline tutvustada turiste kohaliku kultuuri, traditsiooniliste tavade ja nende võõrustajatega.

- Usuturism on seotud kohalike, piirkondlike, riiklike või rahvusvaheliste usukeskuste külastamisega ning palverännakutega, kus turiste motiveerib tavaliselt religioon. Religiosne turism on tihedalt seotud ka kultuuriturismiga.
- Jahiturism on maapiirkondade spetsiifiline turism, mis toimub põllumajandus-, vee- või muudel maa-aladel. Jahipiirkondade eelduseks on soodsad geograafilised, hüdrograafilised ja klimaatilised iseärasused, kus jahiloomadel on head sigimis- ja kasvutingimused. Kalastursturism on maaturismi erivorm, mis toimub veealadel nagu jõed ja järved. Kalandusturismi arendamiseks on vaja kaitsta keskkonda ja veekvaliteeti reostuse eest ning tagada kalade häirimatu kudemine. Kalastursturismi arendamiseks on vaja lisaks puhtale ja kalarikkale keskkonnale ka sobivaid majutusvõimalusi ning muid tooteid ja teenuseid.
- Gastronomiaturism põhineb gastronomilistel toodetel ja teenustel ning on maaturismi jaoks väga oluline. Gastronomiatooted ja -teenused maapiirkondades peaksid olema mitmekesised ja kohalikule piirkonnale omased ning turistidele „jutuvestmisse“ viisil esitletud.
- Veiniturism on tihedalt seotud gastronomiaturismiga ja nõub viinamarjaistanduspiirkondades. Piirkondades, kus veiniturism on hästi levinud, saavad turistid nautida veiniteed, veininäitusi, veinide degusteeringmist, veinikeldrite uurimist ja veini tootmist.
- Maapiirkondade haridusturism on möeldud turistide harimiseks maapiirkondade eripärade, põllumajanduse, traditsioonide, looduse, maaelu ning taimestiku ja loomastiku kohta. Seda tüüpi turismis osalevad tavaliselt koolilapsed ja üliõpilased.
- Matkaturism on turismivorm, mille puhul turistide majutusvormiks on telkimine. Maapiirkondades asuvad laagrid tavaliselt peretalus või looduslike või kultuuriliste vaatamisväärsuste läheduses.
- Mereturismis kasutatakse majutusviisina paate, purjepaate ja jahte. Maapiirkondades toimub merenduslik maaturism järvedel, jõgedel või kanalitel (Demonja & Ružić, 2010).

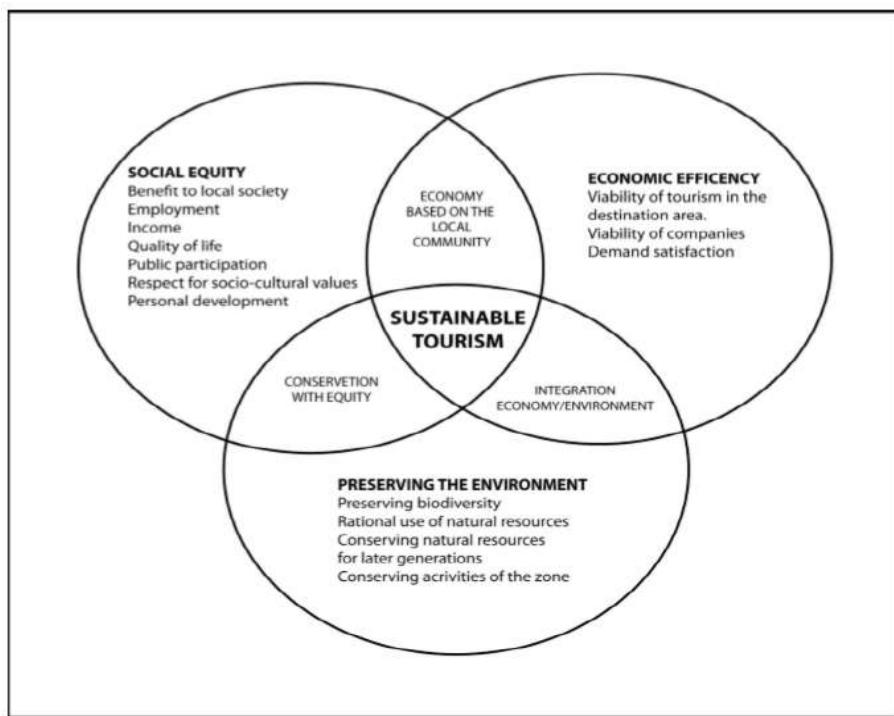
Maaturismi arendamisel on palju eeliseid, kuna see vastutab paljude majanduslike ja mittemajanduslike tegevuste käivitamise eest. Maaturism stimuleerib mahe- ja tervisliku toidu tootmist, ergutab põllumajandust väikemajanditel, võimaldab turistidel aktiivselt osaleda peretalude kohalikus tootmisest ning turistidel naasta loodusvärtuste ja pärimuskultuuri juurde. Üha rohkem inimesi tunneb huvi maaturismi, mis hõlmab kõiki maaelu vorme: asustust, arhitektuuri, taimestikku, elusloodust, säilinud loodust ja pärimuskultuuri. Maaturism võimaldab peredel oma elukvaliteeti parandada, kuna see on täiendav sissetulekuallikas (Demonja & Ružić, 2010).

Lisaks on maaturismi arengul positiivne mõju maakogukondade tööhõivemäärasele. Väikestes arenemata maapiirkondades avaldab maaturism positiivset mõju erinevatele teenindusvaldkondadele, nagu transport, hotellindus, jaekaubandus ja arstiabi, nii töökohtade säilitamise ja loomise kui ka tööpakkumiste mitmekesisemaks muutmise osas.

Maaturism tagab põllumeestele lisatulu, suurendab rahavoogusid, elavdab väikekogukondi ning aitab kaasa elanikkonna maapiirkondadest lahkumise hoidmisele. Maaturism toetab ka talusid, suurendades talusaaduste kasvatamist ja müüki turistidele. Lisaks toetab maaturism väiksemaid asulaid, mis on turistidele atraktiivsed, kuid ilma turistideta asulad ei püsiks, kuna paljude teenuste elujõulisuseks on vaja suurt hulka inimesi.

Maaturismi eeliseks on ka looduse ja maastiku kaitse ja säilitamine, mis hõlmab kõiki ametiasutusi (kohalik, piirkondlik, riiklik) keskkonnakaitset puudutavate reeglite ja õigusaktide loomisel. „Maastik on maaturismi jaoks ülioluline, kuid samavõrra on külastajate kasutamine maastikukaitsetööstuse jaoks ülioluline“ (OECD, 1994). Maaturism ergutab ka kultuuriüritusi, mis turismita maapiirkondades tavaliselt

ei toimu. Piirkondades, kus puuduvad teatrid, ooperimajad ja galeriid, rikastavad mõne asukoha või piirkonna traditsioone turgutavad kultuuriüritused ja näitused kohalike inimeste elu, toetavad kohalikke kunstnikke ja laiendavad paiga turismipakkumist. Maapiirkondades on kohalik kunst ja käsitöö väga olulisel kohal piirkonna kultuuripärandis ning see võib olla vahend uute turistide ligimeelitamiseks. Lisaks kultuuripärandile kaitseb maaturism ajaloolist pärandit, muutes vanad hooned (kirikud, lossid, taluhooned) turismiobjektideks, andes neile uue otstarbe ja muutes need uuteks sissetulekuallikateks (piletite ja sissepääsutasude võtmisega). Ja lõpuks, turismi areng maapiirkondades suurendab naiste rolli, mis oli varem üsna piiratud, kuna enamik maaelu tegevusi oli meeste tegevus (põllumajandus, metsandus ja kaevandus) (OECD, 1994)..

Joonis 4 Turismi kestliku arengu mudel (Allikas: Moseñe, Patiño (2011), Maaturism – kestlik alternatiiv)

Säästva turismi arengu üks olulisemaid eesmärke peaks olema negatiivsete mõjude minimeerimine. Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada üksnes keskkonnasõbralike transpordimenetluste säilitamisega ja olemasolevate transpordivahendite ümberkujundamisega, mis mõjutavad keskkonda nii vähe kui võimalik. Turistid peavad olema teadlikud turismisihtkohtade probleemidest ja piirangutest. Seetõttu peavad nad küsimu reisikorraldajatelt teavet, et käituda sobivalt ja minimeerida nende tegevuse võimalikku mõju keskkonnale teie viibimise ajal.

Säästev ja vastutustundlik maaturismi areng on võimatu ilma ökoloogilise mõtlemiseta. Sellest tulenevalt aitab turismiökoloogia loomulikult arendada maapiirkondade turismi, mis põhineb kohalikel loodus-, sotsiaalsetel ja kultuurilistel ressurssidel. Ootus on aga ka see, et süsteemis osalejad ehk turistid peavad jätkama aktiivset ja vastutustundlikult jätkusuutlikku praktikat.

2.2 Ettevõtlus maapiirkondas

2.2.1 Ettevõtlus ja maaettevõtlus

OECD leiab, et maapiirkonnad kipuvad olema ettevõtluse edendamisel väljakutseid pakkuvad keskkonnad. Nende väljakutsete töös on piirkonniti ilmselgelt erinev, kuid peamised takistused tulenevad

maakogukondade väiksusest ja madalast asustustihedusest, nende sotsiaalsest ja majanduslikust koosseisust ning sisemiste ja väliste seoste olemusest. Riikliku toetuse andmine kipub olema killustatum ning ligipääs pankadele, sobivatele ruumidele, kiirele internetile ja spetsialiseeritud tehnilisele nõustamisele on keerulisem. Ettevõtjate võrgustikutöö on piiratud või keskendub põllumajandustegevusele. Viimane tuleneb sageli tendentsist, et maamajandus on vähem mitmekesine kui linnamajandus. Seetõttu kipuvad tööjõud kannatama madalate oskuste taseme, vähese oskuste mitmekesisuse ja kohaliku tööturu struktuurse ebakõla tõttu, mille põhjuseks on ka noorte, spetsialistide ja hästi haritud inimeste väljaränne.

Teiste OECD riikide kogemused näitavad, et ettevõtluse arendamise programmide edukuse oluline tegur seisneb talupidajate või põllumajandustööstuses sõltuvate töötajate veenmises nende suutlikkuses saada ettevõtjaks, püüdes ära kasutada uusi ja tulusaid ettevõtmisi, edendades seda uusi algatusi ja köhklemata riske võtmast. Põllumajandustootjad on pigem atraktiivne seltskond ettevõtlusega tegelemiseks, sest oma talu pidamisega on nad juba omandanud mitmeid edukaks tegutsemiseks vajalikke oskusi. Tegeliku ettevõtlustegevuse kaasajastamine ja mitmekestamine ei ole aga sageli põllumajandusettevõtja esimeste mõtete hulgas.

Ettevõtlustegevuse ja majandusarengu edasist arengut võivad takistada rahvastiku vananemisest ning noorte ja oskustega inimeste jätkuvast väljarändest tulenevad demograafilised väljakutsed. Tähtis on, et maapiirkondadele tekksid uued võimalused – näiteks linnaelanike suurenenud nõudlus maapiirkondade mugavuste järel, kasutamata ressursid majanduse arendamiseks mitmekesise põllumajandustööstuse kaudu, kasvav huvi maaturismi vastu ja maapiirkondi uutena valivate ettevõtete asustamine. ettevõtete asukohad – tunnustatakse poliitika järgi ja muudetakse tegevusteks. Oma ettevõtte asutamine on aga vaid väga harvadel juhtudel alternatiiv paremate töövõimalustega mujale rännamisele. Ränne võib olla ajutine ja poliitika võib seda mõjutada. Sageli soovivad rändajad pärast teatud aja möödumist tagasi pöörduda, et kasutada ära äsja omandatud oskusi ja kogemusi. Õigete raamtingimuste loomine oma ettevõtte alustamiseks, ettevõtte jätkamiseks või ettevõtete vajaduste leidmiseks kvalifitseeritud ja kõrgelt kvalifitseeritud tööjõu järel on hästi katsetatud lähenemisviis, mis on välja töötatud OECD piirkondades mujal.

2017. aastal ENRD (European Network for Rural Development) korraldatud põlvkondade uuenemise seminaril peeti põlvkondade uuendamist põllumajanduses Euroopa põllumajandustööstuse elluüämise, järvepidevuse ja tulevase õitsengu ning maakogukondade laiema jätkusuutlikkuse seisukohast ülioluliseks. 2017. aastal hindas EL komisjon, et ainult 5,6% kõigist Euroopa põllumajandusettevõtetest juhivad alla 35-aastased põllumehed ja üle 31% kõigist ELi põllumajandustootjatest on vanemad kui 65. Põllumajandusega tegelevate inimeste arv vähenes 11,5%. 2010–2013. Noorte edumeelsete põllumeeste vähesus tekib muret ELi põllumajandusliku innovatsioonipoliitika elluviimise või suurenenud toidunõudluse pärast. Vastavalt hiljutisele Euroopa põllumajanduse innovatsioonipartnerluse (EIP-AGRI) fookusrühma aruandele juurdepääs maale; kapital, tööjõud ja turud on põhiprobleemid, mis takistavad uute põllumajandustootjate sisenemist.

Euroopa maaelu arengu võrgustiku (ENRD) hinnangul on maaettevõtjad Euroopa maapiirkondade jätkusuutlikkuse ja arengu jaoks hädavajalikud. Põhielementid, mis muudavad maapiirkonnad noorte jaoks atraktiivsemaks:

- jätkusuutlik elukvaliteet, sealhulgas side kogukonnaga ja võimalus mõnda aega talust vabaks jäädä (nt La Tournerie);

- tehnoloogia roll teadmiste edasiandmise toetamisel põlvkondade vahel, eriti COVID-19 pandeemias kontekstis (nt Agriculus);
- pakutava kogemuse autentsus (nt Mid Ireland Adventures);
- Põllumajanduse ja tööturu hariduse sidumise tähtsus;
- Kohalike toodete roll piirkonna atraktiivsuse tagamisel.

Põlvkondade uuenemine nõuab laiemat ja kollektiivset läbimõtlemist selle üle, kuidas maapiirkondi elujõulismaks muuta. See on positiivne protsess, mille puhul on eri liikmesriikide maapiirkondade sidusrühmade vahetuse ja vastastikuse õppimise võimalused üliolulised. Sidusrühmadega konsulteerimine on jätkuvalt võtmetähtsusega tagamaks, et liikmesriigid töötaksid välja ambitsoonikad riiklikud strateegiad põlvkondade uuenemise toetamiseks, mida saab kasutada tulevastes strateegilistes plaanides.

Wortman (1990) töötas välja ka huvitava maaettevõtluse definitsiooni, milleks on uue organisatsiooni loomine, mis juurutab uut toodet, teenindab või loob uut turgu või kasutab maakeskkonnas uut tehnoloogiat. See määratlus hõlmab innovatsiooni ja loomingu elemente, mis eeldatavasti mõjutavad laiemat kogukonda, kus ettevõtlustegevus toimub. Siiski väidetakse, et kuna termin maaelu on oma aja ära elanud, peaksid uuringud suunama oma fookuse maapiirkondades asuvatele territooriumidele ja maapiirkondades elavatele marginaliseeritud sotsiaalsetele rühmadele (Ray, 1999). Selles mõttes on maaettevõtja maapiirkonnas elav inimene ja tema erinevus linnaettevõtjast võib peituda maaelu mõjus ettevõtlusprotsessile.

Sima, Bordanc, Sima (2015) leiavad, et ettevõtluse ja innovatsiooni toetamine ja konsolideerimine on üks olulisemaid meetodeid maakogukondade majandusprobleemidele lähenemisel, mis realiseerub väikese ja keskmise suurusega ettevõtete organisatsioonilis-juriidilise vormi all. VKEd). Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi esitatud andmete kohaselt on Euroopa Liidus ligikaudu 20 miljonit VKEd, mis annavad ligikaudu 65 miljonit töökohta. Enamik neist on mikroettevõtted, paljud asuvad maapiirkonnas, kus elatustase ja saadavad sissetulekud on praegu võrreldavad linna omaga ning majandustegevusest saadav kasum on ligilähedane teistes tööstusharudes saadavatele (www.enrd.ec.europa.eu). Kuigi maaettevõtlusele universaalselt rakendatavat valemit ei ole, saab paljudes maailma ja Euroopa piirkondades, erineva majandusliku ja institutsionaalse arengutasemega riikides välja tuua häid tavasid ja edukaid ettevõtluskäsitlusi. Üks Euroopa maaettevõtluse arendatavatest tegevustest on turismitegevus. Selle eesmärk on elavdada kohalikku maamajandust ja mitmekesisistada ettevõtja kontseptsiooni sisu, mis on arenenud prioriteetse-esmase sotsiaal-majandusliku hoiaku määratlustest vastutustundlikuks suhtumiseks sooritatavasse majandustegevusse, keskendudes tehtud investeeringute amortisatsioon ja kasumi teenimisel.

Sima, Bordanc, Sima (2015) sõnul on turismiettevõtluse jaoks eriline selle spetsiifilusus kolmanda taseme majandustegevusena, turismiteenuste tootjana, mis on pühendatud lõõgastumisele, puhkamisele, töövõime tõstmisele, kultuurilise silmaringi avardamisele. Maapiirkonna jaoks on lisatud rida konkreetseid elemente, näiteks: turism on põllumajandustegevuse kõrval teisejärguline; majutuse ja toidu tagavad põllumajandusliku leibkonna liikmed; turist (nõudmisel) osaleb sageli leibkonna tegemistes. Ettevõtluspotentsiaal töökohtade loomise ja majanduskasvu allikana on poliitikakujundajate jaoks oluline teema. Siiski pole maagilist valemit traditsioonilise linna- või maamajanduse muutmiseks ettevõtlikuks majanduseks, kus ettevõtlust ja innovatsiooni saaks süstemaatiliselt stimuleerida.

2.2.2 Maaettevõtjate väljakutsed

Samade autorite läbiviidud uurimustöö tõi välja erinevad väljakutsed maaettevõtjate jaoks, kuid kontekstianalüüsis toodi välja peamised probleemid:

- Maaettevõtja edu sõltub nende kompetentsist, ärijuhtimisoskustest, loomingulisusest ja äririski võtmisest;
- Ettevõtluse tugevdamiseks ja arendamiseks vajavad täiendavat abi nii olemasolevad kui ka potentsiaalsed maaettevõtjad, kuigi neil on ettevõtluse arendamiseks/algatamiseks vajalikud oskused.
- Peamised sihtrühmad ettevõtlusvaimu tugevdamisel maapiirkonnas on: noored, naised ja väikelatalupidajad, kes omavad elatustalu ja elatustalu;
- Maaettevõtluse tugevdamise sihtvaldkonnad on: põllumajandus, põllumajandussaaduste töötlemine, põhiteenused, turism;
- Maapiirkond soosib uute ettevõtete teket, kuid tegemist on haavatava ettevõtluskeskkonnaga, mis samavõrra sõltub välisteguritest (kohalik infrastruktuur, sotsiaalne, majanduslik keskkond, kultuurikeskkond, traditsioonid, pandeemiad nagu COVID-19 jne) nagu samuti sisemistest teguritest (ettevõtja suutlikkus, oskused ja pädevus).

2.3 Põlvkondadevaheline õppimine & põlvkondadevahelise ettevõtluse koolitus

On kollektiivne südametunnistus, et vajame pidevat õppimist läbi elu; Samuti on olemas kollektiivne südametunnistus, et vajame sisukat mõistmist ja põlvkondadevahelist solidaarsust.

Haridus on inimese jaoks üks olulismaid vajadusi, sest ilma selleta oleks iga inimene kindlasti puudulik. Kasulik haridus on kõigi laste põhiõigus. Kõigis ühiskondades on koolid kohad, kus koolitatakse sarnases vanuses lapsi. Tänapäeval on demograafiliste muutuste, vananemise ja sellest tulenevalt inimeste eluea piknenemise ning perestruktuuri muutuste tõttu tekkinud põlvkondadevahelises harmoonias ja koostöös puudujääk. Unustada ei tohiks selle põlvkondadevahelise lõhe ja vanemate inimeste olulise rolli käsitlemist laste hariduses. Põlvkondadevahelisel lahusolekul ja piiratud kontaktil on puudusi, sealhulgas väiksem toetus tähenduslikele suhetele ning sotsiaalsele ja emotionaalsele kasvule, vähem võimalusi õppimiseks, mõistmiseks, väärustuse, tarkuse ja oskuste omadamiseks lastele ja noortele ning võimaluse kaotamine armastuseks, toetuseks ja omadamiseks. Uute tehnoloogiliste oskuste arendamine vanematele inimestele.

Teisest küljest loob elukestev õpe köigile põlvkondadele võimalused tegeleda elukvaliteeti tõstva põhjaliku ümbermõtlemise, hariduse, õppimise ja töoga (mitte tingimata töoga). Teadmiste, oskuste, pädevuste, tarkuse, normide ja väärustuse süstemaatiline ülekandmine ja koosmõju põlvkondade vahel moodustab põlvkondadevahelise õppimise.

Rahvusvaheline konsortsium ja ÜRO Haridus-, Teadus- ja Kultuuriorganisatsioon (UNESCO) on määratlenud põlvkondadevahelised õppeprogrammid kui "sotsiaalsed vahendid, mis loovad sihipärasid ja pidevat ressursside ja õppimise vahetust vanemate ja nooremate põlvkondade vahel"

Inimeste nagu Dewey, Vygotsky ja Erikson teooriad toetavad põlvkondadevahelist õppimist ning see õppeprogramm on teenustepõhise õppe vorm ja selle päritolu ulatub 1963. aasta kasuvanemate programmi. Põlvkondadevaheline õppimine on osutunud tõhusaks strategiaks erinevate rühmade jaoks;

see pakub rahalist, emotsionaalset ja sotsiaalset tuge erinevatele põlvkondadele ning sellel on ülemaailmne rakendus. Põlvkondadevahelise kontakti ja suhtlemise võimalused võimaldavad vanematel täiskasvanutel aidata teisi kuulates, mõtiskledes ja nõu pakkudes ning tekitada identiteeditunnet ning leeendada üksindust, depressiooni või ärevust, parandada heaolu, enesehinnangut ja kognitiivseid võimeid ning suurendada sotsiaalset kontakti. neile.

Põlvkondadevaheline ettevõtlusharidus peaks saama vahendiks, mis tagab üksikisiku reaalse juurdepääsu õppimisvõimalustele, võimaldades dialoogis sotsiaal-majandusliku süsteemiga siduda tema isiklikud projektid ettevõtluse ja innovatsiooniga. Tulemuste valguses on täiesti ilmne, et kui me tahame midagi ette võtta, et muuta NEET-noorte (noored täiskasvanud, kes ei õpi, ei tööta ega koolitusel) lihtsamaks muutuda üha keerulisemaks muutuvasse töömaailma, on oluline anda põlvkondadevaheline ettevõtlusõpe. muutuma struktureeritumaks õppemustriks, mille eesmärk on edendada autonoomiat, isiklikku kasvu ning kvaliteetset karjääriteabe nõu ja juhendamist. Sel viisil oleks võimalik ületada inimkapitali määratlus (st idee, et inimesed õpivad muutuma tootlikumaks või õpivad „sobima eesmärgiga“ sotsiaal-majanduslikus süsteemis), et võtta omaks majanduse perspektiiv, mis põhineb võimalus sekkuda ja realsust ümber kujundada oma agentsuse ehk oma identiteedi väljendamise jõu alusel eluprojekti kaudu (Margiotta, 2013; Sen, 1999).

Tänapäeva töömailmaks tõhusa ettevalmistuse keskmes on isikliku vastupidavuse kontseptsioon. Kuidas seda noorte seas arendada? Eakad, kes on juba läbi elanud raskeid kogemusi, peavad õpetama NEET-noortele, et ebaõnnestumine juhtub ja kuidas sellele reageerida. Nad peavad olema ausad selle suhtes, kui raske on tööturg ja hakkama noori ette valmistama, et nad saaksid edukalt konkureerida töökeskkonnas, mis toob kaasa palju tagasilööke ja pettumusi ning tohutuid võimalusi. Vanemettevõtjatel või endistel ettevõtjatel on väärtslik oskusteave ja kogemus, mis muudab ettevõtte asutamist kaaluvat kogenematutel ettevõtjatel ettevõtte käivitamise ja juhtimise lihtsamaks, kui ilma sellise abita. Need teadmised esindavad väärtslikku Euroopa intellektuaalset kapitali.

Kokkuvõttes on põlvkondadevaheline ettevõtlusõpe võtmeks õpiradade ümbersuunamisel uute koolitusarhitektuuride kavandamise kaudu, mis suudavad integreerida erinevaid põlvkondi ja määratleda uusi pedagoogilisi mudeliteid, mis põhinevad multidistsiplinaarsetel, pädevatel ja generatiivsetel tegevustel (Costa, 2013).

Seda haridusalast lähenemisviisi peaksid toetama nii haridussektorit kui ka tööturgu käsitlevad eripoliitikad kahe süsteemi süstemaatilise koostöime kaudu, et aidata üleminekul esimesest teise ja vastupidi, soodustades ka pikaealisust. õppimine ja põlvkondadevahelise solidaarsuse perspektiivist lähtuvalt, eriti Italias, kus sotsiaalne ja majanduslik ebavõrdsus vanemate ja noorte vahel on viimastel aastatel suurenenud (OECD, 2017).

Vanemad ettevõtjad võivad anda noorele selle, mis Neil puudu on ja mida nad vajavad: oma väärtsuse teadvustamise, riskivalmiduse ja mõistuse. Noorte proaktiivse suhtumise soodustamiseks näib olevat oluline tugevdada seost hariduse/koolituse vahel põlvkondadevahelise ettevõtlusõppe kaudu, mis muutub seda tõhusamaks, mida enam suudame anda noortele oskusi, mis on tööl otseselt kasulikud. turul ja kooskõlas selle arenguga. Kuna Euroopa Liit ei arenda oma ettevõtluspotentsiaali täielikult välja ja ei suuda julgustada piisavalt inimesi ettevõtjaks asuma, tuleks põlvkondadevahelise ettevõtluse edendamise ideed tösiselt kaaluda. Vanemate ettevõtjate panus kohalikku majandusse peaks algama haridussektorist ning seda peaks toetama ja edendama poliitiline tegevuskava, lisades õpilaste õppekavadesse ettevõtluse teema. Seeniorid, kes kurdavad, et noortel puudub töövalmidus, on nende kätes aidata probleemiga

tegeleda, pakkudes töökogemust ja karjäärivõimalusi, aidates neil hakkama saada kaasaegsete värbamistavadega, näidates õppimise asjakohasust ja pakkudes reaalset maailma. õppenäidete ja lõpuks kasvava lõhe kaotamine klassiruumi ja töökoha vahel. Põlvkondadevaheline ettevõtlusõpe on seega privilegeeritud õppimise paradigma, mis toetab dialoogi haridus- ja töömaailma vahel, edendades võrgustike loomist ja koostööd. Põlvkondadevaheline lähenemine ei loo rohkem kui ükski teine ettevõtlusvorm mitte ainult töökohti ja majanduskasvu, vaid (ennekõike) sotsiaalset ühtekuuluvust, põlvkondadevahelist mõistmist ja inimeste heaolu.

2.4 Kokkuvõtted

OECD 2020. aasta turismitrendide ja -poliitika kohaselt on paljudes riikides püsiv poliitiline kohustus kasutada turismi regionalarengu mootorina. Turism võib olla võimas vahend positiivseteks muutusteks kogukondades, kus teiste majandussektorite arenguvõimalused võivad olla piiratud. Sellised poliitilised lähenemisviisid võivad aidata levitada turismi eeliseid pealinnadest, ajaloolistest sihtkohtadest ja rannikualadest vähem arenenuud, sageli maapiirkondadesse. Paljud maapiirkonnad ja eriti isoleeritud turismipiirkonnad, kus on väiksem rahvaarv ja väiksem aastaringne reisimisnõudlus, seisavad silmitsi täiendavate väljakutsetega, kuna linnakeskustest väljuvad regulaarsed transporditeenused on piiratud või puuduvad, ning jätkusuutlike ja sujuvate transpordisüsteemide pakkumisel ja hooldamisel, mis teenindavad mölemat. kohalikud ja turistid. Transpordi, turismi ja muude seotud poliitikavaldkondade vahelise koordineerimise töhustamine võib parandada külastajate liikuvust sihtkohtadesse ja sihtkohtades, vähendada kitsaskohti, suurendada külastajate rahulolu ja aidata tagada kohalike transpordisüsteemide majanduslikku elujõulisust, teenindades nii elanikke kui ka turiste.

Hiljutised uurimistulemused rõhutavad IKT õige kasutamise tähtsust ettevõtluse kasvuks maapiirkondades. Mitchell ja Clark (1999) kaaluvad IKT kasutuselevõttu maapiirkondade ettevõtetes ja järelavad, et maamajandust saab kõige paremini vaadelda kahetasandilisena, milles ülemine koosneb IKT-mahukatest väljapoole suunatud ettevõtetest, millel on ulatuslikud piirkonnavälimised ja paljudel juhtudel, , rahvusvahelised sidemed.

Sobiva maaturismipoliitika väljatöötamine peaks hõlmama turismivoogude valikulist laiendamist, et saavutada üks või mitu järgmistest eesmärkidest (Hall ja Jenkins, 1998):

- a) Varem olemasoleva kohaliku sissetulekute, tööhõive ja majanduskasvu taseme säilitamine ning uute jõukuse allikate loomine.
- b) Majandusliku ja sotsiaalse infrastruktuuri (otseselt ja kaudselt seotud maaturismi tegevuste ja rajatistega) kulude katmises osalemine.
- c) kohalikul tasandil esmaste ja tööstussektorite/tegevuste, samuti muude teenuste (kas turismitegevusega otseselt seotud või mitte seotud) arendamise soodustamine.
- d) kohalikele elanikele pakutavate mugavuste ja teenuste suurendamisele ja mitmekesisamisele kaasaitamine.

e) keskkonna- ja kultuuriressursside säilitamisele kaasaaitamine (eriti kui tegemist on esmase maalilise/esteetilise turismiatraktsiooniga).

Ettevõtjad ja ettevõtluskus motiveerivad ettevõtluse innovatsiooni ja majanduskasvu. Ettevõtjad on erakordsest hädavajalikud oskus- ja lihttööliste töötuse määra langetamisel. Turismitööstus on üks peamisi majandusharusid riigi majanduse juhtimisel. Turismitööstuse säilitamiseks on vaja olulist pikaajalist valitsuse toetust, ulatuslikku koolitust, uurimistööd ja planeerimisprotsesse. Ettevõtluse edu toob kaasa ühiskonna ja elatise tõusu majandusliku kasu näol (Koh & Hatten, 2014).

3. Uuringu aruanne

Veebruar-aprill 2020 viidi kõigis projektipartneri riikides (Portugal, Iirimaa, Eesti ja Rumeenia) läbi veebiküsitlus, mis oli suunatud madala tihedusega turismisihtkohtades asuvatele organisatsioonidele. Uuringu eesmärk oli välja selgitada:

- Maapiirkondade sotsiaalse jätkusuutlikkuse määr.
- Noorte täiskasvanute väljakutsed oma ettevõtte loomisel.
- Säilitatava pärandi ja iidse oskusteabe hulk ning eakate olemasolu, mis tagab oskusteabe edasiandmise.
- Ettevõtlusega seotud spetsiifilised oskuste lüngad.

Kui küsiti maapiirkondade ettevõtjatele suunatud veebikursuse kõige olulisemate eesmärkide kohta, pidas enam kui 75% vastanutest oluliseks või väga oluliseks järgmisi oskusi: reklam, suutlikkus pääseda ligi riiklikele ja Euroopa vahenditele, loovus, võimaluste tuvastamine, enesetunne. -kindlus ja enesehinnang ning probleemide lahendamine, pöörates erilist tähelepanu turundusoskustele (93%), juhtimisele (86%) ja digipädevustele (85%). Pooled vastanutest pidasid oluliseks või väga oluliseks suhtlemist ja koostööd noorema ja vanema põlvkonna vahel, mis kinnitab meie projekti vajadust suure põlvkondadevahelise õppimise võimalusena.

Enamik vastajatest eelistab Inside-T projekti raames väljatöötatava kursuse hindamismeetoditena enesehindamise vahendeid. Samuti eelistaksid pooled vastanutest mängulisust ja simulatsiooni, mis muudab hindamisprotsessi huvitavamaks.

Põlvkondadevaheline koostöö on maakeskkonnas ettevõtluse planeerimisel ja alustamisel oluline enam kui poolte jaoks. Siinkohal nimetada „ei tea“ vastuste protsendi – 25%, mis võib-olla viitab maaettevõtjate kogemuste puudumisele sel teemal, kuid meie eesmärk on, et projekti lõpuks oleks see arv väiksem.

Küsitluse punktile 13 (Q13) „Kas teie arvates võiks põlvkondadevaheline mentorlus olla kasulik säastva turismi arendamiseks maakeskkonnas“ vastas enamik osalejatest positiivselt (84%).

Tulemused näitavad esiteks, et osalejad on teadlikud põlvkondadevahelise õppimise potentsiaalist täiskasvanuhariduse kontekstis. Teiseks mõistavad nad, et mentorlus on põlvkondadevahelise hariduse võtmeosa, mis võib olla kasulik säastva turismi arendamiseks maapiirkondades. Lisaks mentorlusele tuleks e-mentorlustegevused integreerida ka üldisesse õppekava struktuuri. Q15 tulemused „Kuidas saab põlvkondadevaheline õppimine anda inimestele võimaluse säilitada kultuuripärandit uute põlvkondade jaoks?“ rõhutas, et vanemad põlvkonnad saavad:

- panustage teabega, nagu kombed ja legendid, teave, mida muud allikad ei kajasta, ja see võib kultuuripärandit oluliselt rikastada (97%);
- Õpetage uuemale oma traditsioonilisi meetodeid, et säilitada ja remontida selliseid omadusi nagu majad, aiad ja töökojad (92%);
- Õpetage uuematele valmistama, meisterdama või kasutama traditsioonilisi esemeid nagu röivad, toidud, muusikariistad, tööriistad või dekoratiivesemed, tagades seeläbi nende jätkusuutlikkuse (92%);

- Teha koostööd noorte põlvkondadega, et rakendada uusi vahendeid (elektroonika ja internet), et säilitada nende kultuuripärandit.

Vastustes hinnati positiivselt ka vanemate põlvkondade võimet olla eeskujuks (80%).

Küsimuses 16 "Kui oluline on turismi pikaajalise jätkusuutlikkuse küsimus maapiirkonna ettevõtja jaoks?" osalejad nõustusid valdavalt, et see on väga oluline (79%). Vastuste kõrge protsent näitab selgelt, et küsitluses osalejad mõistavad ja hindavad positiivselt turismi pikaajalise jätkusuutlikkuse kontseptsiooni, eriti hõreda asustatud maapiirkondades. Sellest tulenevalt peaks Inside-T õppekava keskendumma turismi jätkusuutlikkusele kui võtmeküsimusele eduka ettevõtluse arendamisel, erinevatest põlvkondadest inimesi koondavas õppetegevuses.

Seega võib riikidevahelist küsitlust ankeetküsitlusega analüüsides eeldada, et selle projekti aluseks olevad põhiteemad leiavad kinnitust ning ettevõetavad strateegilised tegevused ja ettepanek kursuse arendamiseks.

4. Õpieesmärgid

Nagu varem rõhutasime, on projekti INSIDE-T eesmärk edendada põlvkondadevahelist õppimist ja noorte (töötute), eriti naiste kutseoskuste arendamist, et tagada turismi sotsiaalne jätkusuutlikkus hõredalt asustatud piirkondades. Lisaks soovib INSIDE-T aidata kõrvaldada negatiivseid sotsiaalseid ja majanduslikke veendumusi madala rahvastikutihedusega piirkondade tuleviku kohta.

Moodulid ja üksused aitavad kaasa nende eesmärkide saavutamisele, arendades uusi pädevusi, mis keskenduvad järgmistele teemadele:

- 1) Uute äriideede loomine, värtustades kultuuripärandit kui maapiirkondade sotsiaalse jätkusuutlikkuse ja turismi konkurentsivõime tõstmise töukejöudu.
- 2) Teadmiste edasiandmise ja põlvkondadevahelise jagamise mehhanismide õige kasutamine.
- 3) Võrgustiku loomine ja koostöö säestva turismi ettevõtluse algatuste arendamiseks hajaasustusega piirkondades;
- 4) Info- ja kommunikatsionitehnoloogia (IKT) tõhus kasutamine, et edendada põlvkondadevahelist seost põlvkondadevahelise õppe kaudu hõreda asustatud piirkondades.

Pärast Inside-T kursuse läbimist peaksid osalejad seda suutma:

- Selgitada välja kasu, mida on maapiirkondades võimalik saavutada põlvkondadevahelise õppimise praktikate rakendamisest, mis suunavad noored töötud looma ettevõtteid, mis säilitavad kohalikku kultuuri, ühendades selle innovatsiooniga ja tagades seeläbi parema turismipakkumise;
- Tehke kindlaks peamised omadused ja vahendid, mida saab säestva turismiga seostada, ning kuidas neid põlvkondadevahelises õppekeskkonnas rakendada;
- Selgitada välja territooriumide ja töötute täiskasvanute vajadused ning nende sobitamine säestva turismi vaatenurgast;
- hõlbustada võrgustike loomist ja võrgustike loomise vahendite kasutamist, et soodustada säestva turismi arengut hõredalt asustatud piirkondades;
- tuvastada ja kasutada IKT-vahendeid, eelkõige õppehaldussüsteeme, virtuaalseid õpikogukondi ja sotsiaalseid võrgustikke, mis võivad aidata kaasa uuenduslike säestva turismi äriideede arendamisele;
- Tuvastada ja rakendada uusi võimalusi põlvkondadevahelise õppe meetodite ja e-mentorluse potentsiaali kasutamiseks säestvas turismis..

5. Metoodiline lähenemine

Metoodiline lähenemine on inspireeritud Sustain-T õppekavaraamistikust. Mudelit laiendati erinevate pedagoogiliste kontekstide jaoks, keskendudes põlvkondadevahelise õppimise strateegiate kasutamisele täiskasvanuhariduses. Kogu koolitusprogrammi väljatöötamiseks kasutatav metoodiline osa põhineb mitmel teoreetilisel mudelil:

Õppimise sotsiaalkultuuriline teooria

Sotsiokultuuriline õppimisteooria põhineb ideel, et õppimine ei saa toimuda iseenesest, sõltumatult sotsiaalsest kontekstist, vaid see sõltub keskkonnast, eelkõige õppija ja teiste inimeste vahelisest sotsiaalsest suhtlusest. Selle teoria põhimõisted on teadlikum teine (MKO), proksimaalse arengu tsoon (ZPD) ja tellingud. Võgotski defineerib ZPD-d kui "vahemaa tegeliku arengutaseme vahel, mis on määratud iseseisva probleemide lahendamisega, ja potentsiaalse arengu taseme vahel, mis määratakse täiskasvanute juhendamisel või koostöös võimekamate eakaaslastega" (Võgotski, 1978). Selles tulenevalt on õpetajate ja koolitajate kui MKO-de üks peamisi ülesandeid õppe toetamine, mis seisneb õpilaste abistamises ülesandeid struktureerida ja organiseerida, et õpp-eesmärke edukalt saavutada. Õpilaste õppimine on konstrueeritud sotsiaalse suhtluse kaudu (otse või IKT vahendusel) ruumis, kus mitmed isikud (erinevatest põlvkondadest, kultuuridest ja erialase pädevuse tasemest) suhtlevad ja teeavad koostööd õppekogukondade loomisel. Tellingute loomist saab eriti hõlbustada IKT-põhiste haridusstrateegiate kasutamine, mis hõlmavad (kuid mitte ainult) õppehaldussüsteeme, virtuaalseid õpikogukondi ja e-mentorlust/e-coachingut.

Integreeritud kursuse mudel

Projekti eesmärkide saavutamiseks ja õppekava koostamise väljatöötamiseks kasutasime integreeritud kursuse kujundamise mudelit (ICD). L. Dee Fink pakkus välja ICD mudeli, mis keskendub viiele põhikomponendile: situatsioonilised tegurid (süvaolukorra analüüs läbiviimine), õpieesmärgid (mille jaoks Fink pakkus välja olulise õppimise taksonoomia), hindamistegevused (kasutades harivat hindamist), strateegiad, õppetegevused (mis peaksid projekti kontekstis olema kohandatud täiskasvanud õppijate vajadustele) ja lõimumine (nii funktsionaalne kui ka kronoloogiline). Funktsionaalne lõiming on õpieesmärkide vastavusse viimine hindamise ja õppetegevusega. Fink mõistab kronoloogilist integratsiooni kui tegevuste dünaamilist vastastikust sõltuvust. Teisest küljest hõlmab olulise õppimise taksonoomia kuut peamist kategooriat: põhiteadmised, rakendamine, integratsioon, inimmõõde, hoolimine ja õppimise õppimine. Finkil on terviklik vaade aktiivõppele, millel on kolm peamist teevuskategooriat: teabe ja ideede hankimine, reflekteeriv dialoog ja kogemus¹.

Õppematerjal

Õppematerjalid põhinevad põlvkondadevahelisel õppimise paradigmal, mis on ühtaegu õppimiskeskne, osaluspõhine ja terviklik. Osalejad sukelduvad hariduskeskkonda, mis julgustab nii loovat kui ka kriitilist

¹ Fink, D.L. (2013). *Creating Significant Learning Experiences: An Integrated Approach to Designing College Courses*. San Francisco, CA: Josey-Bass.

mõtlemist, hariduse individualiseerimist, tegevuse kaudu õppimist ja koostöös õppimist. IKT-põhiste meetodite ja tehnikate järjekindel kasutamine võimaldab ka osalejatel luua sildu erinevate kultuuride vahel, teha koostööd rahvusvahelistes õppeprojektides ja siseneda hõlpsalt e-mentorlustegevustesse. Õppematerjal jagatakse kaheks osaks: esimene keskendub sisule ja teine tegevustele.

Esimene osa on sisupõhine, mille eesmärk on tõsta teadlikkust maapiirkondade väljakutsetest ja pakkuda võimalusi õppida valdkonna parimatest praktikatest. Esimese osa peamine õppematerjal, alustades enesehindamise e-tööriistaga (üldiselt ja moodulite kaupa), keskendub kõige asjakohasemaid teemasid hõlmavatele moodulitele ja dokumentaalfilmidele, mida kasutatakse stereotüüpide (nt., võimalused on olemas vaid linnades) ja inspireerivad uusi elulugusid. Dokumentaalfilmid on suurepärane meetod Võgotski teoria elluvõimiseks ja õpilastele võimalus luua inspiratsiooni teistelt edukatelt inimestelt (kes on projekti kontekstis teistest teadlikumad), enne kui nad alustavad oma haridustee konda läbi tsooni. proksimaalne areng. Dokumentaalfilmid võivad ka inspireerida osalejaid mõistma mentorluse ja e-mentorluse tähtsust edukate ettevõtete loomise protsessis.

Teine osa saab olema tegevuspõhine, ühendades platvormil pakutavad interaktiivsed tööriistad – koostööressursi ja loomelabori, mis võimaldab osalejatel luua uusi äriideid, töötades individuaalselt ja/või koostöös, sealhulgas mentorluse abil, usaldusväärse äriarengu plaani suunas.

Keskendutakse väga erinevate maaturismiettevõtete äriideede praktilisele elluvõimisele, taskukohasusele ja teostatavusele. Kõik olemasolevad ressursid peaksid looma parimat tingimused inspireerivate äriideede loomiseks ning traditsionide ja kultuuripärandi säilitamiseks.

Materjalid peaksid olema ka juurdepääsetavad, rikkad multimeedia sisuga, sobima täiskasvanud õppijate vajadustega ja julgustama samm-sammult lähenemist ("mida teha" ja "kuidas seda teha"). Eelist tähelepanu pööratakse viisidele, kuidas kasutada e-tööriistu nii individuaalses kui ka rühmatega.

Platvorm

E-õppe platvormina kasutatav virtuaalne õppehaldussüsteem peaks olema kõigile osalejatele hästi kätesaadav. Platvorm peaks võimaldama luua individuaalseid profiile, kasutada interaktiivseid tööriistu ja julgustada osalejate vahelist koostööd.

Taustaprogrammis peab platvorm olema nii rühmade kui ka üksikisikute jaoks väga kohandatav ning sisaldama täiustatud turbe- ja konfidentsiaalsusfunktioone. Eelist tähelepanu pööratakse osalejate andmekaitse tagamisele vastavalt võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse direktiivile, EL küberturvalisuse seadusele ja isikuandmete kaitse üldmäärusele (GDPR). Analütiline element võib olla kasulik ka osalejate teatud teemade mõistmise raskuste, platvormil logitud tundide arvu, individuaalsete ja rühmade hindamisaruanne jm salvestamisel.

See hõlmab mitmesuguseid õppimisvõimalusi ja e-tööriistu: enesehindamine, õppejuhend, loominguline labor ja koostöövõrgustik. Nende vahenditega tegelemine, parimatest praktikatest inspireeritud saamine, uute teadmiste omandamine on kõik kogemused, mida saab mobiliseerida osalejate ellu ja inspireerida uusi äriideid maapiirkondades, hoides ja hoides kultuuri- ja keskkonnapärandit. Need tööriistad integreeritakse viisil, mis hõlbustab individuaalset ja koostöölist tööd, mida hõlbustab mentorlus. Seetõttu eeldatakse, et õppijadarendavad jätkusuutlikke äriideid, kasutades Inside-T tööriistu:

Samm 1 Rakendada enesehindamine (üldiselt, moodulite kaupa), mõõtes osalejate ettevõtluskuspädevuste taset. Enesehindamise tööriist aitab eneseanalüüsiga teha ettevõtluspotentsiaali ja luua õppimisvõimalusi, täita tuvastatud lünki;

Samm 2 Täiendage teadmisi ja pädevusi, osaledes moodulites pakutud õppes ja tegevustes ning saades inspiratsiooni seal pakutavatest multimeedia parimatest praktikatest.;

Samm 3 Osalege loomelaboris, suurendades oma loomingulist ja ettevõtliku jõudlust, et luua uusi äriideid, mis on töeliselt eristatud maapiirkonna hüvanguks ja ületades olemasolevaid ressursse kasutades oskuste puudujääki.;

Samm 4 Sukelduge koostöövõrgustikku, kogudes andmeid ja saades toetust asjaomastelt sidusrühmadelt (mentorid, eksperdid, kohalikud asutused, pensionärid, turismiettevõtted, kohalikud arendusasutused, linnavolikogud ja koguduste juhatused), samuti kogemuste ja teadmiste vahetamist, nimelt innovatsiooni alal. , kultuuripärandi säilitamine, ettevõtluse arendamine, maaturism, turundus või maapiirkondade arendamine turismi kaudu.

Samm 5 Valige koostööressursivõrgustikus mentor, kes toetab äriidee ja äriplanni väljatöötamist, muudab äriidee teostatavamaks ja kasutab paremini kohalikke ressursse.

Koolituse edastamise viisid

Arvestades projekti eesmärke, otsesteid ja kaudseid sihtrühmi ning eeldatavaid tulemusi, on vajalik, et koolituse läbiviimise viisid peavad pakkuma võimalikult palju paindlikkust. Õppimiskogemusi tuleks kohandada ka õppijate vajaduste, eelistuste ja motivatsiooniga. Sellest tulenevalt tuleks kursust läbi viia kolmes peamises vormingus: näost näkku õppimine, enesejuhitav õpe ja segaõpe:

- Näost näkku õppimine on traditsiooniline kursuste läbiviimise vorm ja kui see toimub õigesti, võib sellel olla õppijate jaoks palju eelseid, eriti suhtlemise seisukohast. Näost näkku õppimine võib mitteverbaalset suhtlust rohkem kasutada kui teisi vorminguid. Samuti võib see aidata tõsta õppijate motivatsiooni ja võimaldab samal ajal õpitulemusi reaalajas jälgida.
- Iseseisev õpe on täiskasvanuhariduses ja koolituses üks kõige sagedamini kasutatavaid programme ja kursusi. Garrison ja tema kaastöötajad pakkusid välja suurepärase mudeli enesejuhitud õppimise mõistmiseks, mis keskendub kolmele põhitegurile: enesejuhtimine, enesejälgimine ja motivatsioon. Sellest tulenevalt tuleks erilist tähelepanu pöörata mitmetele teemadele nagu: a) osalejate valmisoleku taseme hindamine (enesejuhtimine, enesekontroll, motivatsioon); b) individuaalse õpieesmärkide ja -radade väljatöötamine; c) osalejatele tugivõrgustiku loomine on eriti oluline siis, kui inimesed õpivad ise, ilma juhendajaga otse suhtlemiseta. Tugifunktsoonid peaksid olema integreeritud õppehaldussüsteemi, tagades tugeva e-juurdepääsetavuse kogemuse, mis on piisav potentsiaalsetele hariduslike erivajadustega osalejatele; d) kaasata osalejaid, kasutades kaasahaaravaid õppemeetodeid, julgustades loovat mõtlemist ja lahendama reaalse elu probleeme; õpilaste kaasamise vajadus osalema ja koostööd tegema on eriti oluline virtuaalsetes õpikeskkondades, kus väljalangemise oht on suhteliselt suur; e) julgustada kasutama kriitilist refleksiioni ja harivaid hindamisstrateegiaid.
- Segaoõpe on formaat, mis ühendab endas nii näost näkku kui ka isejuhtiva õppe eelised. Selles kontekstis soovitavad Garrison ja tema kaastöötajad kasutada uurimiskogukondi, kus hariduskogemust modelleerivad kolm tegurit: sotsiaalne kohalolek, kognitiivne kohalolek ja õpetaja kohalolek. Uurimiskogukondi saab Võgotski sotsiokultuurilise teoria alusel hõlpsasti integreerida õppehaldussüsteemi ja edukalt kasutada hariduskogemuste karkassina..

Segaooppel on selged eelised teiste edastusviiside ees, näiteks: suurem paindlikkus nii koolitajate kui ka õppijate jaoks (mis on eriti oluline, kui võtta arvesse, et paljudel kursustel osalejatel on väga tihe ajakava); õppetöö on ka odavam ja sästab rohkem aega nii õppijate kui ka koolitajate jaoks; pakub tõhusamat ja tõhusamat suhtlust koolitajate, õppijate ja teiste huvirühmade vahel; pakub rohkem võimalusi õpikogemuste isikupärastamiseks, eriti osalejate erinevate õpistilide jaoks; loob parema seose erinevate õpperuumide vahel, millele päaseb juurde Interneti kaudu mitmesugustest elektroonilistest seadmetest.

Järgmistel lehekülgedel kirjeldatakse seda lähenemist üksikasjalikumalt (joonis 5), tuues esile segaõppemudeli interaktsioonid ja mudeli komponentide kestuse, mille eeldatav kestus on 80 tundi.

1. Esialgne enesehindamine

Õppijad kasutavad Inside-T enesehindamistööriista, hinnates oma teadmisi, tuvastades lahknevused praeguse ja soovitud soorituse vahel (2 tundi).

2. Workshop 1: Sissejuuhtus

Kursuse, e-vahendite ja moodulõppe sisu tutvustus. Platvormiga tutvumine | õppehaldussüsteemiga. Kogemuste, motiivid ja ootuste jagamine. (4 tundi).

3. Distantsõpe: Moodulid 1 – 4

Esimese 4 mooduli iseseisev kaugõpe, õppeüksuste õppimine ja kavandatud õppetegevuste läbiviimine ning enesehinnanguküsimused moodulite kaupa (20 tundi).

4. Workshop 2: Äriideede ajurünnak

Äriideede ajurünnak, mis põhineb enda motiividel, parimate praktikate mõtisklustel ja omandatud/süvendatud teadmistel. Parimate ideede valimine turismiäriprojektide jaoks, mis hõlmavad põlvkondadevahelist õpet ning kultuuri- ja keskkonnahoidu maapiirkondades (4 tundi).

5. Distantsõpe: Moodulid 5 – 6

Viimase 2 mooduli iseseisev kaugõpe, õppeüksuste õppimine ja kavandatud õppetegevuste läbiviimine ning enesehinnanguküsimused moodulite kaupa (10 tundi).

6. Äriplanni koostamine

Äriidee väljatöötamine, äriplanni koostamine eesmärkide, sammude, kohustuste ja tähtaegadega, mida toetab loovalabor ja koostööressursside võrgustiku tööriistad (avatud ja privaatsed foorumid) (35 tundi).

7. Lõpetamise enesetest

Kasutades Inside-T enesehindamise tööriista oma õppejärgseks testimiseks ja edasise õppimise eesmärkide ja parandusmeetmete tuvastamiseks. (1 tund).

8. Workshop 3: Presentation of the business plans

Õppijate esitus üksikute äriprojektide ja nendega seotud saavutatud plaanide kohta. Kursuse hindamine (4 tundi).

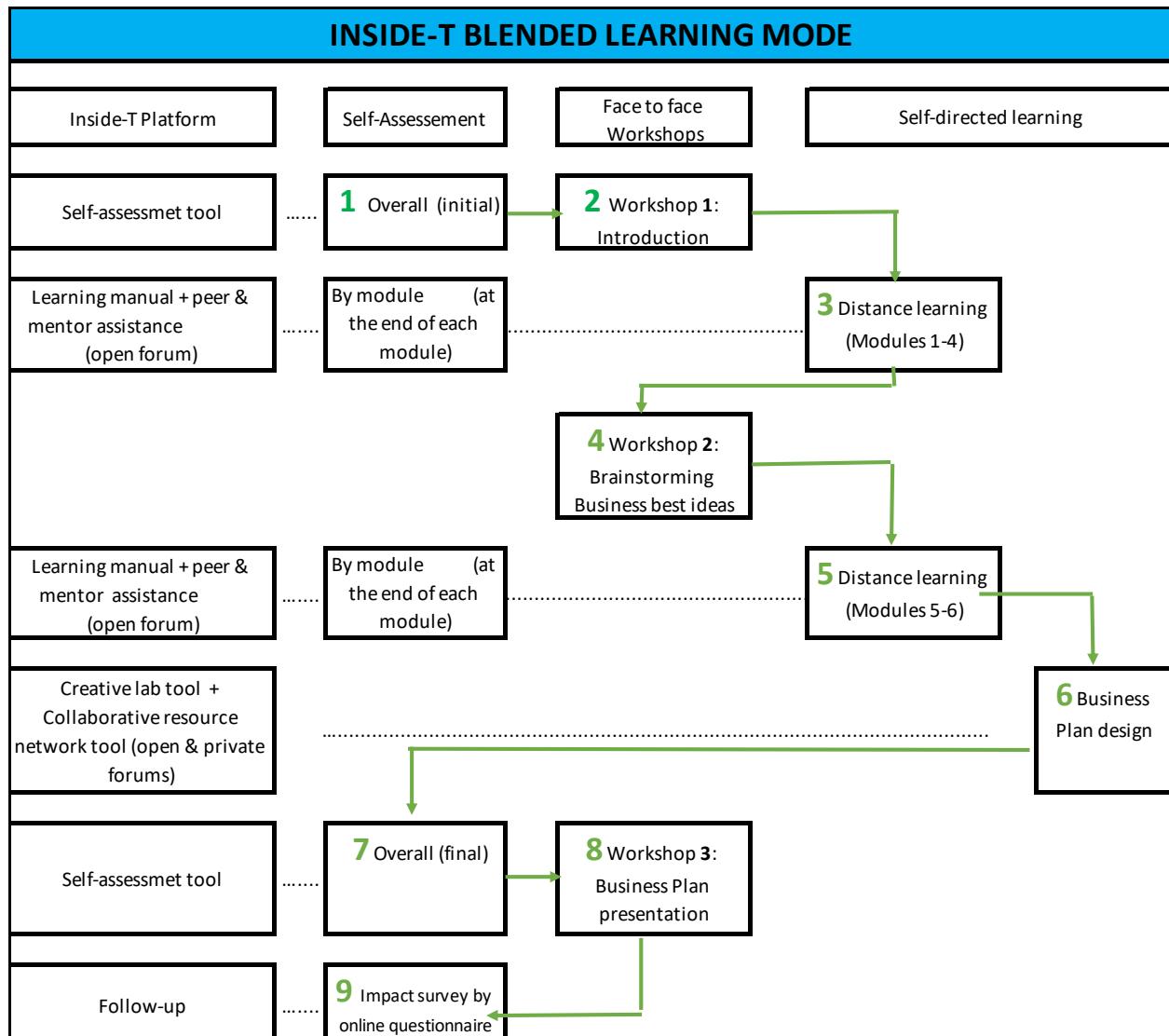
9. Jätkamine

Äriplaanide elluviimise mõju hindamine, 6 kuud pärast kursuse lõppu, online-ankeetküsitluse alusel.

Kokkuvõttes on kursuse eeldatav kogukestus 80 tundi, nagu on kirjeldatud tabelis 1:

Tegevus	Aeg
1. Esialgne enesehindamine (üldine)	2h
2. Töötuba 1: Sissejuhatus	4h
3. Kaugõpe: moodulid 1 – 4 (5h mooduli kohta)	20h
4. Töötuba 2: Äriideede ajurünnak	4h
5. Kaugõpe: moodulid 5 – 6 (5h mooduli kohta)	10h
6. Äriplanni koostamine	35h
7. Lõplik enesehindamine (üldine)	1h
8. Töötuba 3: Äriplaanide esitus	4h
Kokku	80h

Tabel 1 Inside-T kursuse ajakava

Joonis 5 Inside-T segaõpppe skeem

Tuleb märkida, et kuigi partnerlus peab segarežiimi kõige töhusamaks viisiks soovitud õpitulemuste saavutamiseks, saab soovitatud struktuuri hõlpsasti kohandada nii näost näkku õppimiseks kui ka täielikult enesejuhitavaks õppimiseks, olenevalt konkreetsest ees seisvad piirangud.

Esiteks tuleb nii mooduleid kui ka äriplaanitöötamist teha isiklikult, näost näkku modaalsuse alusel, teiseks tuleb töötoad läbi viia virtuaalselt veebis, kasutades suumi või sarnast pilvepõhist videot, konverentsiteenust, samal ajal reaalajas vestlusi korraldades ja neid seansse salvestades, et neid hiljem vaadata.

6. Kursuse struktuur

Inside-T kursus sisaldab kuut moodulit, millest igaüks esindab autonoomset õppekomponenti. Igal moodulil on sarnane struktuur, mis põhineb Euroopa kvalifikatsiooniraamistikul (European Qualifications Framework), mis sisaldb a) lühikirjeldust (mooduli ülevaadet); b) õpieesmärgid; c) juhendamisstrateegia; d) hindamismeetodid; e) ajakava; f) soovitused edasiseks õppimiseks; g) viited; h) sõnastik.

Kursus koosneb 6 moodulist, mis jagunevad ühikuteks.

M1 - Säästev turism: vajadus tööalase konkurentsivõime järele maapiirkonnas (AO/PT)

U1.1 Sotsiaalsed väljakutsed maapiirkondades – ELi tegevuskava – turismipotentsiaali ja säästva turismiga: tutvustus

U1.2 Kohalik tööhõive ja võimalused ettevõtluse toel

U1.3 Sotsiaalse jätkusuutlikkuse parandamine kohalikes kogukondades turismiettevõtete kaudu

M2 – Põlvkondade vaheline õppimine ja ettevõtlus (P4/IE)

U2.1 Põlvkondadevahelised õppeteed säästva ühiskonnani maapiirkondades

U2.2 Põlvkondadevaheline ettevõtlus: viis tööpuuduse vastu võitlemiseks

U2.3 Põlvkondadevahelise ettevõtluse sütitamine

M3 - Teadmiste edastamise ja jagamise mehhanismid põlvkondade vahel ja sees (P5/EE)

U3.1 Probleemide lahendamisele sisendi andvate teadmiste jagamine ja levitamine

U3.2 Perosnifitseerimine, kodifitseerimine ja lugude jutustamise kunst kommunikatsioonis

U3.3 Võrgustiku loomine ja koostööpõhised turismimarsruudid

M4 – Heade näidete dokumentaalfilmide arutelu (P1/PT)

U4.1. Motivatsioonid ja väljakutsed ettevõtlusega alustamisel maapiirkonnas

U4.2. Enesebiograafilised narratiivid ja maaettevõtluse strateegiad

U4.3 Põlvkondadevaheline õpe ja ettevõtlus maapiirkondades ning kogukonna toetuse roll

U4.4. Kultuuri ja pärandi säilitamine turismi sotsiaalse jätkusuutlikkuse suunas

M5 – Innovatiivne ettevõtlus maapiirkondades ja kultuuripärand (P1/PT)

U5.1 Kultuur ja pärand: uued turismiärvõimalused, mis kaitsevad kultuuripärandid

U5.2 Uue ettevõtluse juhtimine ja edendamine maapiirkondades

U5.3 Innovatsioon väikeettevõtluses: info-, suhtlus- ja sotsiaalmeedia tööriistad

M6 – Äriplaan: individuaalne ja koos mentoriga (AO/PT, kaasautor P3/RO)

U6.1 E-tööriistade ülevaade: loominguline labor ja koostööressurss

U6.2 Individuaalse töö ja mentorluse hõlbustamine

U6.3 Samm-sammult äriplaani koostamine

7. Õpetamise ja õppimise tegevuskava

Moodul 1 - Kestlik turism: tööhõive vajadus maapiirkondades	
Kirjeldus	<p>U1.1 Sotsiaalsed väljakutsed maapiirkondades – ELi tegevuskava – turismipotentsiaali ja säastva turismiga: tutvustus</p> <p>U1.2 Kohalik tööhõive ja võimalused ettevõtluse toel</p> <p>U1.3 Kohalike kogukondade sotsiaalse jätkusuutlikkuse parandamine turismiettevõtete kaudu</p>
Õpieesmärgid	<p>Selle mooduli materjalidega tutvumise tulemusena peaksid õppijad saavutama järgmised õpipädevused:</p> <p>Teadmised: õppida, mis on säastev turism; mõista, mida tähendab tööalane konkurentsivõime ja mis on madala asustustihedusega territooriumide spetsiifilised probleemid; tunnistama, millised on säastva turismi eeskirjad Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning; säastva turismi tunnused ja kriteeriumid; kriitiliselt analüüsida, millised on köige tõhusamad viisid säastva turismi standardite integreerimiseks juhtimistasandil.</p> <p>Oskused: parem suutlikkus tuvastada säastva turismi eeliseid madala asustustihedusega piirkondades; täiustatud suutlikkus kasutada konkreetseid meetodeid ja vahendeid, et teha kindlaks vajadus tööalase konkurentsivõime järele madala asustustihedusega territooriumidel;</p> <p>Pädevused: säastva turismi parimate tavade julgustumine, et arendada tööalast konkurentsivõimet osalejate spetsiifilises kontekstis; vastutuse võtmine säastva turismi edendamise eest maapiirkondades.</p>
Õppoviisi strateegia	<p>Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu.</p> <p>Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud ja privaatne foorum).</p>
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	<p>Moodulile kuluv aeg: 5 tundi</p> <p>Õppesisu (iseõpe): 3 tundi</p> <p>Enesetesti küsimused: 15 minutit</p> <p>Õppetegevused: 1,45 tundi</p>

Moodul 2 – Põlvkondade vaheline õppimine ja ettevõtlus	
Kirjeldus	U2.1 Põlvkondadevahelised õppeteed säastva ühiskonnani maapiirkondades; U2.2 Põlvkondadevaheline ettevõtlus: viis tööpuuduse vastu võitlemiseks; U2.3 Põlvkondadevahelise ettevõtluse sütitamine;
Õpieesmärgid	Selle mooduli materjalidega tutvumise tulemusena peaksid õppijad saavutama järgmised õpitulemused: Teadmised: õppige, mis on põlvkondadevaheline õpe; milline on põlvkondadevahelise õppimise ja säastva ühiskonna suhe madala asustustihedusega territooriumidel; mis on põlvkondadevaheline ettevõtlus; Oskused: parem suutlikkus teha kindlaks põlvkondadevahelise õppimise potentsiaal ettevõtluses, et soodustada jätkusuutlikkust hõreda asustatud piirkondades ja võidelda tööpuudusega. Pädevused: arendada ideid ühisteks põlvkondadevaheliseks ettevõtlusprojektideks, kohandatud säastva turismi projektidele hajaasustusega piirkondadest; vastutuse võtmine kõigi põlvkondade inimeste kaasamise eest projektimeeskonda;
Õppoviisi strateegia	Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu. Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud ja privaatne foorum).
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	Moodulile kuluv aeg: 5 tundi Õppesisu (iseõpe): 3 tundi Enesetesti küsimused: 15 minutit Õppetegevused: 1,45 tundi

Module 3 - Mechanisms of knowledge transfer and sharing between and within generations

Kirjeldus	U3.1 teadmiste jagamine ja levitamine, mis annab sisendi probleemide lahendamiseks; U3.2 Isikupärastamine, kodifitseerimine ja kunst lugude jutustamise võimestamiseks; U3.3 Võrgustiku loomine ja koostööpõhised turismimarsruudid.
Õpieesmärgid	Selle mooduli materjalidega tutvumise tulemusena on õppijatel ette nähtud järgmised õpitulemused: Teadmised: õppige, millised on teadmiste edasiandmise ja jagamise mehhanismid säastva turismiettevõtte kontekstis; millised on teadmiste edasiandmise ja jagamise peamised mehhanismid põlvkondade vahel ja sees; Oskused: parem suutlikkus kasutada ja rakendada tõhusaid teadmiste edasiandmise ja jagamise mehhismiste põlvkondade vahel ja sees; Pädevused: kohandada teadmiste edasiandmise ja jagamise mehhismiste põlvkondade vahel ja sees hõredalt asustatud piirkondade säastva turismi projektidega seotud spetsiifilistel tingimustel; vastutuse võtmine kõigi põlvkondade inimeste kaasamiseks meeskonnaprojekti;
Õppoviisi strateegia	Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu. Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud ja privaatne foorum).
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	Moodulile kuluv aeg: 5 tundi Õppesisu (iseõpe): 3 tundi Enesetesti küsimused: 15 minutit Õppetegevused: 1,45 tundi

Module 4 - Sharing and discussing best practices documentaries	
Kirjeldus	U4.1 motivatsioonid ja väljakutsed ettevõtlusega alustamisel maapiirkondades U4.2 Enesebiograafilised narratiivid ja maaettevõtluse strateegiad U4.3 Põlvkondadevaheline õpe ja ettevõtlus maapiirkondades ning kogukonna toetuse roll U4.4 Kultuuri ja pärandi säilitamine turismi sotsiaalse jätkusuutlikkuse suunas.
Õpieesmärgid	Selle mooduli materjalidega tutvumise ja valitud parimate tavade dokumentaalfilmide (BPD) sõelumise tulemusena on õppijatel ette nähtud järgmised õpitulemused: Teadmised: õppige, milline on parim tava ja jagamismehhanism säästva turismiettevõtte kontekstis; millised on teadmiste edasiandmise ja jagamise peamised mehhaniidid põlvkondade vahel ja sees; Oskused: parem suutlikkus tuvastada parimaid tavasid ja hinnata neid kriitilisest vaatenurgast; kasutada ja rakendada tõhusaid mehhaniidme teadmiste edastamiseks ja jagamiseks põlvkondade vahel ja sees; Pädevused: kohandage parimate tavade jagamise mehhaniidme põlvkondade vahel ja põlvkondade sees vastavalt konkreetsetele tingimustele, mis on seotud säästva turismi projektidega madala asustustihedusega piirkondades
Õppoviisi strateegia	Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu. Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud ja privaatne foorum).
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	Moodulile kuluv aeg: 5 tundi Õppesisu (iseõpe): 3 tundi Enesetesti küsimused: 15 minutit Õppetegevused: 1,45 tundi

Moodul 5 – Uuenduslik äri madala asustustihedusega territooriumidel ja kultuuripärandi säilitamine	
Kirjeldus	U5.1 Kultuur ja pärand: uued turismiärvõimalused, mis kaitsevad kultuuripärandid U5.2 Uue ettevõtluse juhtimine ja edendamine maapiirkondades U5.3 Innovatsioon väikeettevõtluses: info-, suhtlus- ja sotsiaalmeedia tööriistad
Õpieesmärgid	Selle mooduli materjalidega tutvumise tulemusena on õppijatel ette nähtud järgmised õpitulemused: Teadmised: õppida, mis on kultuuriprand ning kuidas juhtida ja edendada ettevõtlust maapiirkonnas; milliseid info-, suhtlus- ja sotsiaalmeedia vahendeid saab kasutada; Oskused: parem suutlikkus kavandada projekte uute ettevõtete jaoks (või äripllane), et edendada kultuuripärandid; täiustatud oskus kasutada sotsiaalmeedia tööriisti ärikommunikatsiooniks ja turunduseks; Pädevused: koostada uudse äriidee äriplaan; vastutuse võtmine kõigi põlvkondade inimeste kaasamise eest projekti;
Õppoviisi strateegia	Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu. Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud foorum).
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	Moodulile kuluv aeg: 5 tundi Õppesisu (iseõpe): 3 tundi Enesetesti küsimused: 15 minutit Õppetegevused: 1,45 tundi

Moodul 6 – Äriplaan, individuaalne õpe ja koos mentoriga	
Kirjeldus	U6.1. E-tööriistade ülevaade: loominguline labor ja koostööressurss U6.2. Individuaalse töö ja juhendamise hõlbustamine U6.3. Samm-sammult äriplani koostamine
Õpieesmärgid	Selle mooduli materjalidega tutvumise tulemusena on õppijatel ette nähtud järgmised õpitulemused: Teadmised: tuvastada platvormil olevad tööriistad; tunnetada, kuidas e-tööriistu saab kasutada; teadvustada e-vahendite tähtsust indiviidi ja mentortee arengu toetamisel; valida õppekonteksti jaoks vahendid ja nende funktsioonid Oskused: Rakendada e-tööriistu äriideede arendamisel; rakendada äriplani koostamisel e-tööriistu Pädevused: koostada uudse äriidee äriplaan; vastutuse võtmine mentorite ja huvirühmade kaasamise eest ideede genereerimise protsessi.
Õppoviisi strateegia	Enesejuhtiv õpe kursuse sisu ja materjalides toodud täiendavate ressursside lugemise ja õppimise kaudu. Partnerite ja mentorluse tugi platvormil (avatud ja privaatne foorum).
Hindamise vahend	Üldine enesehindamine moodulite kaupa
Ajakava	Vajalik aeg: 40 tundi Õppesisu (iseõpe): 3 tundi Enesehinnangu küsimused: 15 minutit Täiendav aeg (olenevalt õppijatest), mis on vajalik õppetegevuste sooritamiseks ning täiendavate allikate ja linkide ülevaatamiseks: 1 tund 45 minutit Äriplani väljatöötamine: 35h

8. Teadmussiire

See õppekava on uuenduslik, kuna põhineb maapiirkondade ettevõtluse tegelikkuse ja nende piirkondade turismiettevõtjate ees seisvate väljakutsete põhjalikul analüüsил. Selle uurimistöö riikidevaheline iseloom ja koolituseesmärkide kirjeldus õpitulemuste osas muudavad Inside-T koolitusprogrammi (sisu, õppetegevused, kursuse ja multimeedia parimad tavad) hõlpsasti ülekantavaks ja kasutatavaks erinevates haridus- ja koolituse kontekstid.

Kirjanduse loetelu

1. 2030 Agenda for Sustainable Development and the SDGs
<https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/#:~:text=The%20Agenda%20is%20a%20commitment,towards%20sustainable%20development%20for%20all>, accessed on 24.08.2020
2. Aemmi SZ, Karimi Moonaghi H. Intergenerational Learning Program: A Bridge between Generations. *Int J Pediatr* 2017; 5(12): 6713-21. DOI: 10.22038/ijp.2017.28072.2430
3. Agenda for New Skills and Jobs.
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6329&langId=en>
4. AidLearn, HR Consulting (2018). *Sustain-T Curriculum* (version 1.0 – July 2018) available at http://www.sustain-t.eu/uploads/O1_Curriculum_SustainT_FINAL_EN1.pdf, accessed on 20.03.2020
5. Almeida Ramos, George Manuel and Fernandes, João Luís Jesus (2015): Tourism territories in low density areas: The case of Naturtejo geopark in Portugal. Published in: *Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing*, Vol. 2, No. 1 (10 June 2016): pp. 14-21
6. Ateljevic J., Page S., 2009, Tourism and Entrepreneurship – International Perspectives, Elsevier Butterworth-Heinemann
7. Baschiera, Barbara & Santini, Sara & Socci, Marco. (2018). Intergenerational entrepreneurship education: Older entrepreneurs reducing youngsters' social and work disengagement. *Problems of Education in the 21st Century*. 76. 7-20.
8. Benckendorff, Pierre & Tussyadiah, Iis & Scarles, Caroline. (2018). The Role of Digital Technologies in Facilitating Intergenerational Learning in Heritage Tourism. 10.1007/978-3-319-72923-7_35. In book: *Information and Communication Technologies in Tourism 2018*, pp.463-472
9. Blackstock Kirsty, 2005, A critical look at community based tourism, *Community Development Journal* Vol 40 No 1, Oxford University Press
10. Brokaj, R. (2014). Local Government's Role in the Sustainable Tourism Development of a Destination. *European Scientific Journal*, 10(31), 103–117
11. Carvalho L.M.C., Sardinha B.B., (n.d.) Entrepreneurial Environmental Conditions for Promoting Sustainable Tourism, http://www.smia.info/files/ehad2kof.f1_fr-1365.pdf (accessed at 10.03.2020)
12. Cedefop (2010) A bridge to the future European policy for vocational education and training 2002-10 http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3058_en.pdf (accessed at 7.02.2020)
13. Ceron, Jean-Paul & Dubois, Ghislain. (2003). Tourism and Sustainable Development Indicators: The Gap between Theoretical Demands and Practical Achievements. *Current Issues in Tourism*. 6. 54-75. 10.1080/13683500308667944
14. Costa, M. (2013). Il valore generativo del lavoro nei contesti di open innovation [The generative value of labour in open innovation contexts]. *Formazione & Insegnamento*, IX, 3, 251-258.

15. Council conclusions on the social dimension of education and training 3013th EDUCATION, YOUTH AND CULTURE Council meeting Brussels, 11 May 2010 <http://www.european-agency.org/news/news-files/Council-Conclusions-May-2010-Social-Dimension.pdf> (accessed at 5.03.2020)
16. D. Ramos & C.Costa - An Alternative Tourism Framework for low demographic density areas An Alternative Tourism Framework for low demographic density areas, https://www.academia.edu/29790418/GV9Jm2u7rmsCe65wKzPTw5jtS38n2tVEGiDtbLrcW77HPEwrJM2Ej2yFNYwy_areas (accessed at 10.03.2020)
17. Demonja D., Katica D. & Mišćin L., 2009. Rural Tourism in Croatia I. Croatian International Relations Review, Vol. XV, No. 54/57-2009, pp. 1-32.
18. Demonja, D. & Ružić, P., 2010. Ruralni turizam u Hrvatskoj s hrvatskim primjerima dobre prakse i europskim iskustvima. Samobor: Meridijan.
19. Dhakal D.P., 2005, Sustainable Rural Tourism for Improved Livelihood of Local Communities, Nepal Tourism Board (NTB), Economic Policy Network, Policy Paper 4, http://www.mof.gov.np/economic_policy/pdf/SustainableRuralTourism.pdf (accessed at 10.03.2020)
20. E. ŠIMKOVÁ - Strategic approaches to rural tourism and sustainable development of rural areas, AGRIC. ECON. – CZECH, 53, 2007 (6): 263–270 <https://www.agriculturejournals.cz/publicFiles/00291.pdf> (accessed at 8.03.2020)
21. Education and Training 2020: strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020) [Official Journal C 119 of 28.5.2009] http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/ef0016_en.htm (accessed at 10.02.2020)
22. Elena SIMA & Floarea BORDÂNC & Claudia SIMA, 2015. "Entrepreneurship Role In Promoting Rural Tourism," Agricultural Economics and Rural Development, Institute of Agricultural Economics, vol. 12(1), pages 71-80.
23. Elena SIMA, 2018. " SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT THROUGH TOURISM ACTIVITIES IN ROMANIA", Agricultural Economics and Rural Development, New Series, Year XV, no. 2, p. 219–224.
24. ENRD Workshop on Generational Renewal: Attracting Young Farmers and Entrepreneurs in Rural Areas Date - https://enrd.ec.europa.eu/newsevents/events/enrd-workshop-generational-renewal_en
25. EU Rural Review 10 'Rural Entrepreneurship' <https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/ED5808AC-994A-47AD-928F-0D3088716910.pdf> (accessed at 25.03.2020)
26. European Comission, 2016. The European Tourism Indicator System: ETIS toolkit for sustainable destination management. Luxembourg, Publications Office of the European Union. Available at: <http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators>, accessed at 3.03.2020
27. Fink, D.L. (2013). *Creating Significant Learning Experiences: An Integrated Approach to Designing College Courses*. San Francisco, CA: Josey-Bass.

28. Finn, Caroline; Scharf, Thomas (2012) - An overview of intergenerational programmes in Ireland, http://www.icsg.ie/sites/www.icsg.ie/files/personfiles/mapping_report_november_2012.pdf(accessed at 7.03.2020)
29. Freshwater, D., et al. (2019), "Business development and the growth of rural SMEs", OECD Regional Development Working Papers, No. 2019/07, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/74256611-en> (accessed at 28.02.2020)
30. Garrison, D.R, (1997). Self directed learning: Toward a comprehensive model, *Adult Education Quarterly*, 48 (1) 18-29
31. Getz D., Carlsen J., 2005, Family Business in Tourism - State of the Art, Elsevier, Annals of Tourism Research, Vol. 32, No. 1, pp. 237–258
32. Hall, C.M. and Jenkins, J.M. (1998): The Policy Dimensions of Rural Tourism and Recreation. In Butler, R.; Hall, C.M. and Jenkins, J. (eds.) *Tourism and Recreation in Rural Areas*. Chichester: John Wiley & Sons, pp. 1942.
33. Hatton-Yeo, Alan & Telfer, Scott - A Guide to Mentoring Across Generations - https://generationsworkingtogether.org/downloads/504decd7a096f-GV9Jm2u7rmsCe65wKzPTw5jtS38n2tVEGions_updated_15_Aug_2011.pdf (accessed at 5.04.2020)
34. Hatton-Yeo, Alan and Watkins, Celeste - Intergenerational Community Development - A practice guide <http://www.emil-network.eu/wp/wp-content/uploads/Publication-Intergenerational-Community-Development-A-practice-guide.pdf> (accessed at 19.02.2020)
35. https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/enrd-leader-thematic-lab-smart-villages_en (accessed at 28.02.2020)
36. https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/enrd_publications/smart-villages_orientations_leader-clld.pdf (accessed at 28.02.2020)
37. https://enrd.ec.europa.eu/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages/smart-villages-portal_en (accessed at 28.02.2020)
38. Ibanescu, Bogdan & Stoleriu, Oana & Munteanu, Alina & Iatu, Corneliu. (2018). The Impact of Tourism on Sustainable Development of Rural Areas: Evidence from Romania. *Sustainability*. 10. 10.3390/su10103529.
39. Intergenerational Learning in Practice: the TOY Book - <http://www.toyproject.net/publication/latest-publications/intergenerational-learning-practice-toy-book/> (accessed at 10.03.2020)
40. Javier, A. B., & Elazigue, D. B. (2009). Opportunities and Challenges in Tourism Development Roles of Local Government Units in the Philippines. Retrieved 02 25, 2017, from World wide web: <http://www2.gsid.nagoya-u.ac.jp/blog/anda/files/2011/08/5rolesjaviere38080.pdf>
41. Klimczuk, Andrzej - ANALYSIS OF INTERGENERATIONAL POLICY MODELS <http://www.emil-network.eu/wp/wp-content/uploads/EMIL-Publication-Analysis-of-Intergenerational-Policy-models.pdf> (accessed at 10.04.2020)
42. Koh, K. Y., & Haltten, T. S. (2014). The Tourism Entrepreneur: The Overlooked Player in Tourism Development Studies. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 3(1), 37-41

43. Lordkipanidze M., 2002, Enhancing Entrepreneurship in Rural Tourism for Sustainable Regional Development. The case of Söderslätt region, Sweden, The International Institute for Industrial Environmental Economics, IIIEE, Lund University
44. Loverseed H., 2007. Rural Tourism, Travel and Tourism Analyst. Mintel International Group LTD, pp. 1-44.
45. M. Victoria Sanagustín Fons, José A. Moseñe Fierro, María Gómez y Patiño - Rural tourism: A sustainable alternative, doi:10.1016/j.apenergy.2010.08.031 https://www.academia.edu/6100440/Rural_Tourism._A_Sustainable_Alternative
46. Mainstreaming Intergenerational Solidarity MATES .Project № 141744-LLP-1-2008-1-PT-GRUNDTVIG-GAM. www.matesproject.eu
47. Mannion, Greg. (2018). Intergenerational Education and Learning: We Are in a New Place. 10.1007/978-981-287-026-1_5. In book: Families, Intergenerationality, and Peer Group Relations, pp.307-327
48. Margiotta, U. (2013). La formazione iniziale degli insegnanti secondari in Italia. In M. Baldacci (Ed.) [The initial training of Secondary School teachers], La formazione dei docenti in Europa [The Training of teachers in Europe] (pp. 161-206). Milano: Bruno Mondadori.
49. Maria Roxana DOROBANTU, Puiu NISTOREANU (2012) - Rural Tourism and Ecotourism – the Main Priorities in Sustainable Development Orientations of Rural Local Communities in Romania; Economy Transdisciplinarity Cognition, Vol. XV, Issue 1/2012, 259-266 <http://www.ugb.ro/etc/etc2012no1/34fa.pdf>
50. Molina, M. Carmen Gárate - Learning with Seniors: An intergenerational relations programme https://ajuntament.barcelona.cat/sants-montjuic/sites/default/files/informacio/aprendre_gent_gran_en_format_arreglat.pdf (accessed at 10.04.2020)
51. Naghiu, A.; Vázquez, J.L.; Georgiev, I. and Panait, L. (2003): Rural Tourism: A Chance for Rural Development in Romania. Buletinul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca, vol. 59, pp. 81-86.
52. Naghiu, Alexandru & Burguete, José Luis & Ivanov, Ivan. (2005). Rural development strategies through rural tourism activities in romania: chance for an internal demand?. International Review on Public and Nonprofit Marketing. 2. 85-95. 10.1007/BF02893253.
53. Nechifor , Catalin Ioan (2014) - Tourism and Sustainable Development. Implications at Local Community Level, Acta Universitatis Danubius. Œconomica, Vol 10, No 5 (2014) <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/oeconomica/article/view/2599/2635#sdfootnote1sym>
54. Nongsiej, Prosperous & Shimray, Somipam R. (2017) presented a paper on “The ROLE of ENTREPRENEURSHIP in TOURISM INDUSTRY: An Overview” in the National Seminar on Entrepreneurial Opportunities for Educated Youth in Global Business, at Pondicherry University, Puducherry on 8th March, 2017.
55. OECD (2017), Entrepreneurship at a Glance 2017, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/entrepreneur_aag-2017-en (accessed at 28.02.2020)
56. OECD (2018b), OECD Tourism Trends and Policies 2018, Publishing Paris https://www.oecdilibrary.org/urban-rural-and-regional-development/oecd-tourism-trends-and-policies-2018_tour-2018-en (accessed at 30.03.2020)

57. OECD (2019), OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2019, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/34907e9c-en> (accessed at 30.03.2020)
58. OECD (2020), OECD Tourism Trends and Policies 2020, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/6b47b985-en> (accessed at 30.03.2020)
59. OECD, 1994. Tourism Strategies and Rural Development. Paris, OECD. Available: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/2755218.pdf>, accessed at 1.03.2020
60. OECD/European Union (2019), The Missing Entrepreneurs 2019: Policies for Inclusive Entrepreneurship, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3ed84801-en> (accessed at 25.04.2020)
61. Passafaro, P., Mura, M., Albanese, A., Bocci, E. (2017) Potentialities and Preferences for Alternative Forms of Sustainable Tourism: The Case of Rural and Intergenerational Tourism. In R. H. Price (ed) Ecotourism and Sustainable Tourism: Management, Opportunities and Challenges. Nova Science Publishers, NY. (pp. 29-84). ISBN 978-153610-799-9
62. Passafaro, P., Mura, M., Albanese, A., Bocci, E. (2017) Potentialities and Preferences for Alternative Forms of Sustainable Tourism: The Case of Rural and Intergenerational Tourism. In R. H. Price (ed) Ecotourism and Sustainable Tourism: Management, Opportunities and Challenges. Nova Science Publishers, NY. (pp. 29-84). ISBN 978-153610-799-9
63. Patel, R. (2012). India's Tourism Industry – Progress and Emerging Issues. A Journal of Economics and Management, 1(5), 1-10
64. Pinto T.A. (2010) Why we need to foster Intergenerational learning? - Communication presented at the Conference "New Trends on Adult Education", held in the European Parliament, Brussels on 16 Nov.2010.
65. Pinto, Teresa Almeida Pinto - Intergenerational Learning <http://www.emil-network.eu/wp/wp-content/uploads/EMIL-Publication-Intergenerational-learning-TAP-Budapest.pdf> (accessed at 15.04.2020)
66. Policy initiatives and farmers' projects - Land mobility examples from various EU MSs - https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/genren_initiatives_eu.pdf (accessed at 25.04.2020)
67. Report on the demographic challenge and solidarity between generations (2010/2027(INI)) <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=/EP//NONSGML+REPORT+A7-2010-0268+0+DOC+PDF+V0//EN> (accessed at 10.04.2020)
68. Results of the inquiry completed by participants at the conference "New Trends on Adult Education", held in the European Parliament, Brussels on 16 November 2010. available at: http://projectpaladin.eu/wp-content/uploads/2010/12/Conference_EP_16_11_2010_Inquiry_Results.pdf (accessed at 7.02.2020)
69. Romeo-Victor Ionescu, Gabriela Marchis (2012) - The Rural Tourism: Great Potential, Low Development. Case Study: The Rural Tourism in Bulgaria and Romania, ACTA UNIVERSITATIS DANUBIUS, Vol 8, no. 4/2012
70. Roseland, M. (1996): Economic Instruments for Sustainable Community Development. Local Environment, vol. 1, nº 2, pp. 197-210.

71. Rusu, Sergiu & Anda, Milin & Florin Lucian, Isac. (2017). Entrepreneurship in Tourism - Reasons, Necessary Resources and Impediments. Ecoforum. 6.
72. S. Rusu, L. M. Csorba, R. Cureteanu, F. L. Isac (2012) - Tourism Entrepreneurship and its Role in the Activity of SMEs in Romania, Journal of Economics and Business Research, ISSN: 2068 - 3537, E – ISSN (online) 2069 – 9476, ISSN – L = 2068 – 3537 Year XVIII, No. 2, 2012, pp. 23-32
73. Saayman M., Slabbert E., 2001, Tourism Entrepreneurs: Opportunities and Threats. A South African Perspective,
<http://fama2.us.es:8080/turismo/turismonet1/economia%20del%20turismo/economia%20del%20turismo/tourism%20entrepreneurships%20in%20South%20Africa.pdf>
74. Sen, A. K. (1999). Development as freedom. New York: Oxford University Press.
75. Serdarušić, Martina - Sustainable Development of Rural Tourism in the Lika Region (Master Thesis)
<https://www.modul.ac.at/index.php?elID=dumpFile&t=f&f=9385&token=726544da2c417bc5f2fafa473d815257840dc850> (accessed at 3.03.2020)
76. Sima, Elena, 2017. "Sustainable rural development through tourism activities in Dobrogea's rural area," MPRA Paper 85102, University Library of Munich, Germany
https://mpra.ub.uni-muenchen.de/85102/1/MPRA_paper_85102.pdf (accessed at 13.03.2020)
77. Smallbone, David (2009) Fostering entrepreneurship in rural areas. In: Potter, Jonathan and Hofer, Andrea R, (eds.) Strengthening entrepreneurship and economic development in East Germany: lessons from local approaches. Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development. pp. 161-187.
78. Stathopoulou, S., Psaltopoulos, D. and Skuras, D. (2004), "Rural entrepreneurship in Europe: A research framework and agenda", International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, Vol. 10 No. 6, pp. 404-425.
<https://doi.org/10.1108/13552550410564725> (accessed at 23.03.2020)
79. Strengthening entrepreneurship and economic development in East Germany - Lessons from local approaches <https://www.oecd.org/site/cfecpr/42367462.pdf> (accessed at 13.03.2020)
80. SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN RURAL AREAS -NOTES FROM THE FIELD NO.2 (2008)
http://www.bdsknowledge.org/dyn/bds/docs/719/Sustainable_Tourism_Development_In_Rural_Areas.pdf
81. Swarbrooke, J., 1999. Sustainable Tourism Management. Wallingford, UK: CABI Publishing
82. Tourism ecology: towards the responsible, sustainable tourism future
<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=17554217&volume=3&issue=3&articleid=1931211&show=abstract> accessed at 8.03.2020
83. TOY Handbook for tutors and course developers -
<http://www.toyproject.net/publication/latest-publications/toy-handbook-tutors-course-developers/> (accessed at 10.03.2020)
84. UNEP & WTO, 2005. Making Tourism More Sustainable – A guide for Policy Makers. Available at:

- <http://www.unep.fr/shared/publications/pdf/DTIx0592xPATourismPolicyEN.pdf>,
accessed at 3.03.2020
85. UNWTO, 2016. 2017 International Year of Sustainable Tourism for Development. UNWTO.
Available at: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/roadmapinternational-year-2017-en.pdf>, accessed at 3.03.2020
86. van Zyl C., Mathur-Helm B., 2008, Leading Tourism Ventures,
http://www.usb.ac.za/Media/thoughtleadership/leaderslab/Leading_tourism_ventures.pdf (accessed at 1.03.2020)
87. Vaughan, N. D., Garrison, D. R., & Cleveland-Innes, M. (2013). *Teaching in blended learning environments: Creating and sustaining communities of inquiry*. Edmonton, AB: AU Press
88. Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
89. Weaver, D., 2006. Sustainable Tourism: Theory and Practice. Oxford: Elsevier Ltd.
90. Wortman, M.S. (1990), “Rural entrepreneurship research: an integration into the entrepreneurship field”, Agribusiness, Vol. 6 No. 4, pp. 329-44.
91. WTTC, 2019. Travel & Tourism Economic impact 2019, World. London, WTTC
<https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/raziskave/raziskave/world2019.pdf>,
accessed at 6.03.2020
92. Zampoukos K., Ioannides D., 2011, The tourism labour conundrum: agenda for new research in the geography of hospitality workers, Intellect Limited, Hospitality & Society Vol. 1 No. 1
93. Zeinab Mohammadi, Mohammad Ali Aghandeh - Impact of tourism on environmental Sustainability of rural areas
https://www.academia.edu/40012438/Impact_of_tourism_on_environmental_Sustainability_of_rural_areas (accessed at 1.03.2020)

Lisa 1 – Inglise keelne küsimustik

Inside-T Survey

Inside-T: sharing knowledge between generations for a sustainable tourism in rural areas

Large parts of the European territory are rural areas and there is still about 30% of the continent's population living in these locations. Rural areas, in particular in remote locations, still face diverse economic and demographic challenges.

The INSIDE-T project seeks to promote intergenerational learning and the development of professional skills in young unemployed adults (particularly women), to ensure social sustainability in tourism in territories of low population density (rural areas).

The project comprises interlinked activities resulting in the production of an online resource pack and methodologies adapted to the needs of the target audience. These resources can be used by VET providers, social animators, and tourism organizations, to present a new multilevel and engaged learning process, supported by real testimonies and life stories and narratives of tourism entrepreneurs, who have successful companies in territories with low population density.

The goal of the following survey is to better understand the realities of entrepreneurship in rural areas and the challenges which tourism entrepreneurs in these areas are facing. Its results will be used to produce open education and training materials.

Your responses will be treated confidentially, and no personal information will be disclosed or otherwise used except for research purposes.

Thank you for your consideration and cooperation for taking part in this survey!

When completing the survey, if you are asked to give marks, the scale is from 1 to 5, in which 5 means the most important. The same mark can be repeated if you consider the items to have the same importance.

1. Please indicate the most important personality attributes of an entrepreneur in rural areas:

☐ Resilience	☐ Initiative
☐ Creativity	☐ Desire for control
☐ Innovative thinking	☐ Drive & persistence
☐ Patience	☐ Risk tolerance
☐ Optimism	☐ Empathy
☐ Vision	☐ Others, please specify:.....
☐ Interpersonal relationship	

2. Please indicate the most important skills for an entrepreneur in rural areas:

☐ Managerial skills	☐ Creative thinking
☐ Communication	☐ Goal setting
☐ Digital skills	☐ Planning & organizing
☐ Decision-making	☐ Problem solving
☐ Leadership	☐ Recognizing opportunities
☐ Negotiation	☐ Others, please specify:.....
☐ Adaptability	

3. Please indicate the most important challenges and difficulties for young entrepreneurs in rural areas:

☐ Infrastructure (transport and the internet)	☐ Dealing with criticism
☐ Workforce availability	☐ Dealing with stress
☐ Access to funding	☐ Finding customers
☐ Lack of knowledge	☐ Lack of relevant networks
☐ Facing age stereotypes	☐ Dealing with uncertainty
☐ Social rejection	☐ Others, please specify:.....

4. How easy is to find employees for a business in a rural area? Please tick only one answer and explain your choice.

- very easy
- easy
- medium
- hard
- very hard

Please explain your choice:.....

5. Please indicate what are the best marketing methods for a business in a rural area?

- Website
- Social media and multimedia platforms (e.g.: Facebook, Youtube)
- Specialized platforms, such as booking sites
- Advertising through mass-media (newspapers, radio, ...)
- Fliers and presentations at festivals and trade shows
- Roadside banners
- Others, please specify:.....

6. How important are digital competences for an entrepreneur in a rural area? Please tick only one answer and explain your choice.

- Very important
- Important
- Medium importance
- Less important
- Not at all important

Please explain your choice:.....

7. What should be the most important objectives of an online course targeting entrepreneurs in rural areas? Please give a mark from 1 (not important at all) to 5 (very important) to each option below (if you feel that some points are equally important you can award them the same ranking – e.g. (a) and (h) could both be awarded a 4)

- a) better communication between younger and older generations _____
- b) better cooperation between younger and older generations _____

- c) better management skills _____
- d) better marketing skills _____
- e) better advertising skills _____
- f) digital competences, including the capacity to use the relevant technology _____
- g) capacity to access national and European funds _____
- h) capacity to find other partners and stakeholders _____
- i) capacity to cooperate with other partners and stakeholders _____
- j) the development of creativity _____
- k) the development of the ability to identify opportunities _____
- l) the development of self-confidence and self-esteem _____
- m) development of problem-solving skills _____
- n) others, please specify: ..... _____

8. What assessment and evaluation methods should be used in the framework of the online course?

- quizzes
- self-assessment tools
- competitions
- gamification and simulation
- other: .....

9. What kind of learning methods would be most suitable for a young entrepreneur? Please give a mark from 1 (not important at all) to 5 (very important) to each option below (if you feel that some points are equally important you can award them the same ranking)

- a) learning with a mentor _____
- b) learning on their own, at home, using multimedia tutorials _____
- c) with a partner (peer work) _____
- d) working in teams _____
- e) onsite training sessions _____

f) the possibility to ask online questions or participate in discussion forums _____

g) training-action with onsite training sessions _____

h) a combination of methods and places _____

i) other: ..... _____

10. Please give examples of social responsibility projects / actions, related to tourism, conducted by entrepreneurs and organizations in your area (e.g. Garbage collection, planting trees, hiring people with disabilities and/or at social risk): .....

11. Evaluate the following statements by indicating your choice with an 'x' on each line:

	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree
There is a lot of potential for businesses in the rural environment					
The collaboration between generations is relevant for the future of rural tourism					
Education is important for the development of sustainable tourism in rural low-density areas					
European collaboration in the field of sustainable tourism is necessary for entrepreneurs from rural areas					
Using ICTs is relevant in order to build a bridge between younger and older entrepreneurs in rural areas					
Rural areas touristic potential is well harnessed					
There are enough initiatives for improving the situation of entrepreneurs' in rural areas					

12. Do you think that intergenerational collaboration is important for planning and starting a business in the rural environment?

Yes

No

I don't know

13. Do you think intergenerational mentoring could be useful for the development of sustainable tourism in rural environments?

- Yes
- No
- I don't know

14. Which are the best ways for knowledge transfer and sharing between generations?

.....

15. How can intergenerational learning empower people to preserve cultural heritage for subsequent/new generations? Please give a mark from 1 (not important at all) to 5 (very important) to each one.

- a) new generations can use older ones as role models _____
- b) the new and older generations can work together to employ new tools (electronic and internet), in order to preserve their cultural heritage _____
- c) the older generations can contribute with information such as customs and legends, information not covered by other sources, and this can greatly enrich the cultural heritage _____
- d) the older generations can teach the newer ones traditional methods to preserve and repair properties such as houses, gardens and workshops _____
- e) the older generations can teach the newer ones how to prepare, craft or use traditional items such as garments, foods, musical instruments, tools or decorative items, thereby ensuring their sustainability _____
- f) other: ..... _____

16. How important is the issue of long-term tourism sustainability for an entrepreneur from a rural area?

- Very important
- Important
- Neutral
- Less important
- Not at all important

17. Please evaluate if the following concepts are, in your opinion, similar to **sustainable tourism** by indicating your choice with an 'x' on each line:

	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree
--	----------------	-------	---------	----------	-------------------

Responsible tourism & social responsibility					
Minimum impact tourism					
Environmentally friendly tourism					
Alternative tourism					

18. Please indicate what, in your opinion, are the main attraction points for most tourists?

- Gastronomic heritage
- Relaxation
- The natural beauty and landscape features
- Historical & cultural heritage
- Sports, swimming, biking
- Festivals, local customs or specific celebration days
- Family time
- Others, please specify:.....

19. Please evaluate the following statements by indicating your choice with an 'x' on each line.

Sustainable tourism in low-density rural areas should:

	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree
Make optimal use of environmental resources					
Respect the socio-cultural authenticity of host communities, conserve their built and living cultural heritage and traditional values, and contribute to inter-cultural understanding and tolerance.					
Ensure viable, long-term economic operations, providing socio-economic benefits to all stakeholders					

Thank you for your cooperation and feedback!

If you are interested in receiving the results of the Inside-T Project, please provide the following data:

Name: .....

E-mail: .....

Country:.....

Company: .....

Keep in touch!

The Inside-T project team

Website: <https://insidetproject.eu/>

Facebook: <https://www.facebook.com/InsideTProject/>